ΑΠΟΘΗΚΗ

ΤΩΝ

ΩΦΕΛΙΜΩΝ ΓΝΩΣΕΩΝ.

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ, 1837.] [ΑΡΙΘ. 9.

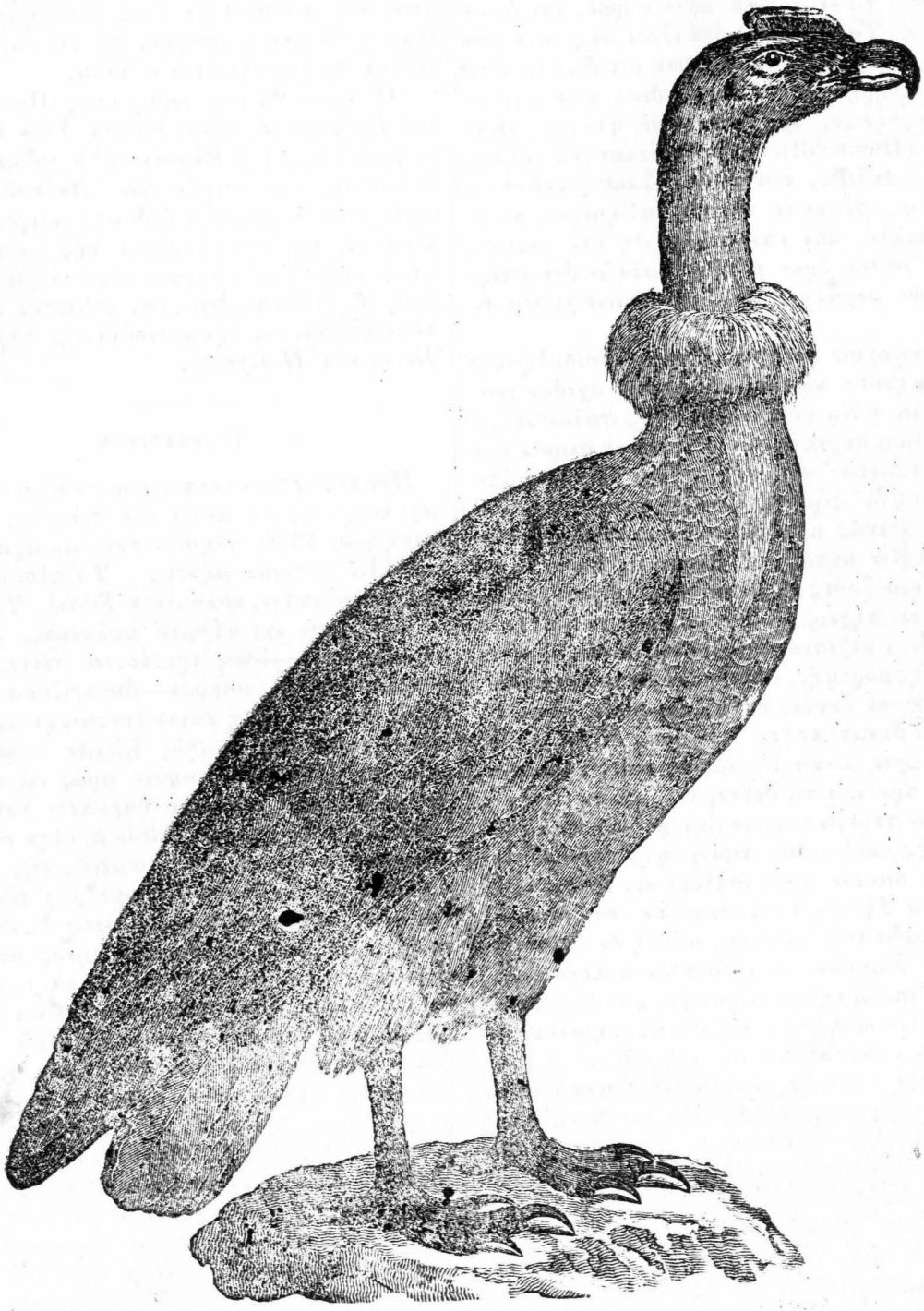

Ο ΓΡΥΛΟΠΟΥΣ Ή ΚΟΝΔΟΡ

Ο ΓΡΥΦΟΓΥΨ.

Ο Γρυφογυψ (Vultur Gryphus), *κοινότερον λεγόμενος Κόνδωρ* (Condor), *γεννᾶται εἰς τὴν Νότιον Ἀμερικήν. Περὶ τοῦ μεγέθους καὶ τῆς δυναμεως αὐτοῦ ἱστοροῦντο ποτὲ πάμπολλα τεράστια, ὡς, παραδείγματος χάριν, ὅτι σηκόνει ἔλαφον εἰς τοὺς ὄνυχάς τυ, ὅτι ἁρπάζει δεκαετῆ τέκνα, ὅτι αἱ πτέρυγες αὐτοῦ ἔχουν ὀκτὼ πηχῶν μῆκος ἀπὸ τὸ ἓν εἰς τὸ ἄλλο ἄκρον, καὶ ἄλλα παρόμοια. Ταῦτα ὅμως δὲν εἶναι πλὴν ἀτοπίαι καὶ ὑπερβολαί, ὡς πρὸ μικροῦ ἀπεδείχθη ἀπὸ τὰς παρατηρήσεις καὶ ἐρεύνας διαφόρων ἐπισήμων περιηγητῶν. Εἷς ἐκ τούτων, φυσικὸς περιβόητος,* (Humboldt), *ἐπέρασε δεκαεπτὰ μῆνας ἐπὶ τῶν Ἄνδεων, τῶν ὀρέων ὅπου γεννᾶται ὁ Γρυφογυψ, ἔβλεπε τὸ πτηνὸν καθημέραν, ἐτουφέκισε πολλά, καὶ ἐπληροφορήθη ὅτι γενικῶς τὸ κατὰ μέσον ὅρον μέγεθος αὐτῶν δὲν ὑπερβαίνει τῶν μεγαλητέρων Εὐρωπαίων γυπῶν τὸ μέγεθος.*

Ὁ Γρυφογυψ πετᾷ ὑψηλότερα ὁποιουδήποτε ἄλλου πτηνοῦ· κἄποτε εὑρίσκεται σχεδὸν τέσσαρα μίλια ὑπὲρ τὸ ἐπίπεδον τῆς θαλάσσης, καὶ πολυάριθμοι συχνάζουν τὴν ἄπειρον σειρὰν τῶν χιονοσκεπάστων Ἄνδεων. Εἶναι δὲ πλέον ἀξιοσημείωτος δι' ἀγριότητα καὶ δύναμιν παρὰ διὰ μέγεθος· κοινῶς αἱ πτέρυγες αὐτοῦ ἔχουν τεσσάρων πηχῶν μῆκος ἀπ' ἄκρου εἰς ἄκρον· ἑνὸς μόνου ἐκ τῶν ὅσους Εὐρωπαῖοι ἐμέτρησαν, ὑπερέβαιναν ἓξ πήχεις. Τὸ ῥάμφος τοῦ πτηνοῦ τούτου εἶναι μέγιστον καὶ ἰσχυρότατον, ὁμαλὸν μὲν ἐπὶ τῆς κορυφῆς, ἀλλὰ πολὺ ἀγκιστρωτὸν εἰς τὴν μύτην· οἱ ὄνυχες αὐτοῦ, προσέτι, εἶναι μέγιστοι καὶ δυνατώτατοι· διαφόρως δὲ ἀπ' ἄλλης γύπας τρώγει ζῶντα θηρία, ὡς καὶ θνησιμαῖα, μολονότι προτιμᾷ τὰ δεύτερα. Ἰδέαν τινὰ τῆς ἰσχύος τῶν πτηνῶν τούτων ἐμποροῦμεν νὰ λάβωμεν ἐκ τῆς ἀκολούθου περιγραφῆς τοῦ τρόπου, κατὰ τὸν ὁποῖον προσβάλλουν εἰς τὸ θήρευμά των·—Δύο Γρυφογύπες πίπτουν κατεπάνω εἰς μίαν δορκάδα τῶν Ἄνδεων, ἀκόμη δὲ καὶ κατεπάνω εἰς δάμαλιν· τὴν διώκουν πολλὴν ὥραν, πληγόνουσαι αὐτὴν μὲ τὸ ῥάμφος καὶ τοὺς ὄνυχας, ἑωσοῦ τὸ ζῶον, ἄπνουν καὶ καταπονημένον, ἐκβάλλει τὴν γλῶσσαν αὐτοῦ, μαγγρίζον· ὁ Γρυφογυψ τότε ἁρπάζει τὴν γλῶσσαν, τὴν ὁποίαν ἐπ' ἀληθείας ὑπεραγαπᾷ· ἀφαιρεῖ δὲ καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ ταλαιπώρου ζώου, τὸ ὁποῖον πίπτει καταγῆς, καὶ βραδέως ἐκπνέει. Εἰς τὴν ἐπαρχίαν τοῦ Κουΐτου, προξενεῖται ἀπὸ τὸ φοβερὸν τοῦτο πτηνὸν μεγίστη βλάβη εἰς τὰ βοσκήματα, ἐξαιρέτως εἰς τὰ πρόβατα καὶ βιβλία. Καὶ εἰς τὰς χορταρώδεις δὲ πεδιάδας τῆς Ἀντισάνας, περὶ τὰς δώδεκα χιλιάδας ποδῶν ὑπὲρ τὸ ἐπίπεδον τῆς θαλάσσης, εὑρίσκονται ἀδιακόπως ταῦροι, πληγωμένοι ἐπὶ τῶν νώτων ἀπὸ Γρυφογύπας. Παιδία ὅμως δὲν ἁρπάζει ποτὲ τὸ πτηνὸν τοῦτο, ἂν καὶ τοῦ παρουσιάζωνται συχνότατα εὐκαιρίαι.

Λέγεται ὅτι ὁ Γρυφογυψ δὲν κτίζει φωλεὰν ἀλλ' ὅτι καταθέτει ἐπὶ τῶν γυμνῶν βράχων τὰ αὐγά του. Ἀφοῦ ἐκκολαφθῶσι, τὸ θηλυκὸν μένει μετὰ τῶν νεοσσῶν ἓν ἔτος ὁλόκληρον, διὰ νὰ τοὺς προμηθεύῃ τροφὴν, καὶ νὰ τοὺς διδάσκῃ νὰ τὴν προμηθεύωνται οἱ ἴδιοι.

Ὁ προειρημένος περιηγητὴς (Humboldt) *ἴδε τὸν Γρυφογύπα μόνον εἰς τὴν Νέαν Γρανάταν τὸ Κουΐτον, καὶ τὴν Περοῦν· ἀλλ' εἰδοποιήθη ὅτι ἀκολουθεῖ τὴν σειρὰν τῶν Ἄνδεων ἀπὸ τὸν ἰσημερινὸν μέχρι τῆς ἑβδόμης μοίρας βορείου πλάτους, εἰς τὴν ἐπαρχίαν τῆς Ἀντιοχουΐας. Ἀμφιβολία δὲν ὑπάρχει τώρα, λέγει ἡ Ἀμερικανὴ Ἐγκυκλοπαιδεία, ὅτι φαίνεται καὶ εἰς τὸ Μεξικὸν, καὶ εἰς τὴν νοτιοδυτικὴν περιοχὴν τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν.*

ΤΟ ΝΑΥΑΓΙΟΝ.

Πρωτην φορὰν ἐναυάγησα,—λέγει πλοίαρχος Ἄγγλος,—εἰς τὸ μέσον τοῦ πελάγους, τὴν 20ην Νοεμβρίου, 1820, πλησίον τοῦ ἰσημερινοῦ, περὶ τὴν 118° δυτικοῦ μήκους. Τὸ πλοῖόν μου ἦτο φαλαινοκάραβον, καλούμενον Ἐσσεξ. Τὴν ἡμέραν ἐκείνην, ἐνῷ ἐγυρεύαμεν φαλαίνας, ἴδα μίαν μεγαλωτάτην—ἴσως τριάκοντα πέντε ἢ τεσσαράκοντα πήχεις μακρὰν—διασχίζουσαν ὁρμητικῶς τὰ ὕδατα, καὶ κατευθυνομένην πρὸς ἡμᾶς. Ἠλπίζαμεν ὅτι, καθὼς ἔβλεπε σῶμα τόσον ὀγκῶδες, ἤθελεν ἢ στρέψειν πρὸς τὰ πλάγια, ἢ βυθισθῆν καὶ περάσειν ὑποκάτω τοῦ πλοίου. Ἀλλ' ὄχι! τὸ θηρίον, ἐλθὸν μ' ὅλην αὐτοῦ τὴν δύναμιν, ἐκτύπησε κατὰ τὸ μέρος τῆς πρύμνης, εἰς τρόπον ὥστε διεσείσθη σφοδρῶς πᾶσα δοκὸς καὶ σανὶς τοῦ καραβίου. Ἔπειτα δὲ, ὡς νὰ εἶχε τὸ βλάψειν βαρεῖα καὶ ἀπροσδόκητος σύγκρουσις, ἐτίναξε τὴν τερατώδη αὐτοῦ κεφαλὴν, καὶ ἀπεμακρύνθη τόσον, ὥστε πρὸς καιρὸν ἔμενεν ἄφαντον. Ἀλλὰ μετὰ σχεδὸν μίαν ὥραν, ἐνῷ ἐμακαρίζαμεν ἑαυτοὺς ὅτι δὲν ἐπάθαμεν χειρότερα, ἴδαμεν τὴν αὐτὴν φάλαιναν—περὶ τούτου ἡμεθα ὑπερβέβαιοι, κρίνοντες ἀπὸ τὸ μέγεθος τοῦ ὀψαρίου, καὶ τὴν διεύθυνσιν κατὰ τὴν ὁποίαν ἤρχετο—κινουμένην πάλιν πρὸς ἡμᾶς. Διαμιᾶς ἐγνωρίσαμεν τὸ μέγεθος τοῦ κινδύνου, ἀλλὰ ν' ἀποφύγωμεν ἦτον ἀδύνατον. Τὴν φορὰν ταύτην ἐκτύπησε τὴν κεφαλὴν αὐτῆς κατὰ τῆς πλευρᾶς τοῦ καραβίου, καὶ τὸ διέσπασεν εἰς τρόπον,

ὥστε ἤρχισε πάραυτα νὰ γεμίζῃ νερά. Ἡμεῖς κατεβιβάσαμεν καὶ τὰ τρία πλοιάρια μὲ ταχύτητα μεγίστην, καὶ ἐμβήκαμεν εἰς αὐτὰ ὅλοι, εἴκοσι τὸν ἀριθμὸν,—ἑπτὰ, καὶ ἑπτὰ, καὶ ἕξ. Μετ' ὀλίγον, ἐπειδὴ ἀκόμη ἔπλεεν, ἀπεκοπτήσαμεν νὰ ἀναβῶμεν, καὶ ἠδυνήθημεν νὰ ἐπάρωμεν ὀλίγον παξιμάδιον, κρέας, νερὸν, ῥοῦμι, δύο ἑκτημόρια καὶ ἓν τεταρτημόριον τοῦ κύκλου, καὶ τρεῖς ναυτικὰς πυξίδας. Ταῦτα, ὡς καὶ ὀλίγα τινὰ πανία καὶ σχοινία, μερικὰ τυφέκια, κόνιν πυρίτιδα, κτλ., διεμοιράσαμεν ὅλοι ἀναμεταξύ μας, καὶ ἐφωδιάσαμεν τὰ πλοιάρια ὅσον καλὰ ἐσυγχώρουν αἱ περιστάσεις. Ἔπειτα, ἀντὶ ν' ἀποπλεύσωμεν διά τινα λιμένα, τόσον ἤμεθα ἐκπεπληγμένοι καὶ πεφυρμένοι, ὥστε ἐκαθήμεθα εἰς τοὺς τόπους μας, κυττάζοντες τὸ πλοῖον, ὡς νὰ ἦτον ἐκ τῶν φιλτάτων. Οἱ ὀφθαλμοί μας ἐξηκολούθων εἰς αὐτὸ προσηλωμένοι, ἑωσοῦ μετὰ πολλὰς ὥρας, κλονηθὲν ἐλαφρῶς, κατεβυθίσθη. Λόγοι ἀδυνατοῦν νὰ περιγράψωσι τὰ αἰσθήματά μας. Ἐθεωρούσαμεν ὁ εἷς τὸν ἄλλον—ἐθεωρούσαμεν τὸ μέρος, ὅπου πρὸ μικροῦ ἔπλεε— καὶ δὲν ἐπαύσαμεν νὰ θεωρῶμεν, ἑωσοῦ συνελθόντες ἴδαμεν τὸ μέγεθος τοῦ κινδύνου, εἰς τὸν ὁποῖον εὑρισκόμεθα, καὶ τὴν ἀνάγκην τοῦ νὰ μεταχειρισθῶμεν πάντα τρόπον, ὥστε, εἰ δυνατὸν, νὰ σωθῶμεν.

Ἐσυμβουλεύθημεν τώρα περὶ τοῦ δρόμου, τὸν ὁποῖον ἐσύμφερε νὰ ἐπάρωμεν—πρὸς δυσμὰς εἰς τὰς Ἰνδίας, πρὸς ἀνατολὰς εἰς τὴν Νότιον Ἀμερικὴν, ἢ νοτιοδυτικῶς εἰς τὰς Κοινωνικὰς Νήσους. Ἐγνωρίζαμεν ὅτι δὲν ἤμεθα πολὺ μακρὰν ἀπὸ τὴν Ταχίτην, ἀλλὰ τόσον ἠγνοούσαμεν τὴν κατάστασιν καὶ διάθεσιν τῶν κατοίκων, ὥστε ἐφοβούμεθα μή μας καταφάγωσιν ἀνθρωποφάγοι, ἐὰν παρεδιδόμεθα εἰς τὸ ἔλεος αὐτῶν. Ἀπεφασίσθη λοιπὸν νὰ διευθυνθῶμεν πρὸς τὴν Νότιον Ἀμερικὴν, τὴν ὁποίαν ἐλογαριάζαμεν ὅτι ἀπεῖχεν ὑπὲρ τὰ δισχίλια μίλια. Ὅθεν ἡμέρας τινὰς ἐπλέαμεν πρὸς ἀνατολὰς, καὶ, μολονότι ἠνωχλούμεθα ὑπὸ σφοδρῶν καὶ ἐναντίων ἀνέμων, δὲν διεχωρίσθημεν. Ἀλλὰ μετ' ὀλίγον ἐν ἀπὸ τὰ πλοιάριά μας ἤρχισε νὰ κάμνῃ νερὰ, καὶ παρετηρήσαμεν ὅτι εἶχεν ἀνοίξειν ὑποκάτω· τὸ ἐλάττωμα τοῦτο μὲ κόπους πολλοὺς ἐδιορθώσαμεν, πλὴν μᾶς ἐθαλασσοβράχη μερικὸν παξιμάδιον. Ἐν τῷ μεταξύ, αἱ ζωοτροφίαι καὶ τὸ νερὸν, μ' ὅλην μας τὴν οἰκονομίαν, ἤρχισαν νὰ ὀλιγοστεύωσιν· ἡ δυναμίς μας καθημέραν ἠλαττοῦτο, ὄχι μόνον δι' ἀποχῆς, ἀλλὰ καὶ διὰ τῶν ἀγώνων, ὅσους ἀναγκαίως ὑπεφέραμεν διὰ νὰ μὴ καταβυθισθῶσι τὰ πλοιάριά μας. Μίαν νύκτα μᾶς διεχώρισεν ἡ κακοκαιρία· τὸ πρωὶ δ' ἀπηντήσαμεν μόνον τὸ ἓν πλοιάριον· τὸ ἄλλο πιθανὸν ὅτι ἐχάθη.

Μετὰ τρεῖς ἑβδομάδας, ὅτε πλέον εἶχε φθάσειν εἰς ἄκρον βαθμὸν ἡ στενοχωρία μας, ὑπερεχάρημεν ἰδόντες χαμηλὴν τινὰ ἀκατοίκητον νῆσον, εἰς τὴν ὁποίαν ἐκβήκαμεν εὐέλπιδες, ἀλλ' ἀπετύχαμεν πικρῶς. Ἐπὶ τῆς ἐρημονήσου ταύτης δὲν ὑπῆρχαν πλὴν θάμνοι τινὲς ἄκαρποι καὶ βράχοι πολλοί. Μόνην τροφὴν ἠμπορέσαμεν νὰ προμηθευθῶμεν ὀλίγα τινὰ πουλία καὶ τὰ αὐγά των· καὶ ταῦτα ὅμως ἤρχισαν ταχέως νὰ ἐλαττόνωνται· διότι, τὰ θαλάσσια πτηνά, φοβηθέντα, παρήτησαν τὰς φωλεάς των, εὐθὺς ἀπὸ τὰς ἐλησταεύσαμεν ἅπαξ ἢ δίς. Τὸ χειρότερον ὅμως ἦτον ἡ σχεδὸν παντελὴς ἔλλειψις νεροῦ· δὲν ἠμπορέσαμεν νὰ εὕρωμεν παρὰ μικρὰν τινὰ πηγὴν εἰς τὴν ἄμμον ἐπὶ τοῦ αἰγιαλοῦ· πλὴν καὶ αὐτὴ ἦτο καλυμμένη ἀπὸ τὰ κύματα καθ' ὅλον τὸ διάστημα τῆς πλημμύρας.

Ἐπειδὴ λοιπὸν ἐνταῦθα δὲν εἴχαμεν πρὸ ὀφθαλμῶν παρὰ λιμοκτονίαν ἄφευκτον, ἐκρίθη συμφερώτερον νὰ ἐξέλθωμεν εἰς τὸ πέλαγος. Τρεῖς ὅμως τῶν συντρόφων μας ἐπροτίμησαν νὰ μείνωσιν, εἰς τοὺς ὁποίους ὑπεσχέθημεν νὰ στείλωμεν πλοῖον νὰ τοὺς ἐπάρῃ, ἐὰν καὶ ἡμεῖς αὐτοὶ ἠθέλαμεν ποτὲ κατευοδωθῆν εἰς Χριστιανικὸν λιμένα. Μὲ ὀλιγώτατον παξιμάδιον διὰ καθένα, καὶ μὲ ὀλίγον νερὸν, ἠρχίσαμεν πάλιν τὸν πλοῦν μας ἐπὶ τοῦ ἀχανοῦς ὠκεανοῦ. Εἰς ὀλίγας ἡμέρας ἀνηλώθησαν αἱ ζωοτροφίαι μας. Δύο ἄνθρωποι ἀπέθαναν· ἐξ ἀνάγκης μετεχειρίσθημεν πρὸς διατήρησιν ἡμῶν τὰ λείψανά των, ἀφοῦ πρῶτον τὰ ἐκάμαμεν ὀπτά. Καὶ ταῦτα ὅμως ἐτελείωσαν. Τί εἶχε νὰ γένῃ; Ἐβλέπαμεν ὁ εἷς τὸν ἄλλον μὲ φρικώδεις λογισμοὺς, ἀλλ' ἐσιωπούσαμεν. Εἶμαι βέβαιος ὅτι συνηγαπώμεθα ὡς ἀδελφοί· καὶ μ' ὅλον τοῦτο, τὰ βλέμματά μας ἐφανέροναν καθαρώτατα τί ἔπρεπε νὰ γένῃ. Ἐρίψαμεν λαχνοὺς, καὶ ὁ θανατηφόρος ἔπεσεν εἰς τὸν δυστυχῆ δοῦλόν μυ. Πάραυτα ἐγὼ, ἀνασηκωθεὶς, 'Παιδίον μου, παιδίον μου,' ἐφώναξα, 'ἐὰν δὲν εὐχαριστῆσαι, ἐγὼ τουφεκίζω ὁποιον ἤθελε σὲ πρωτοεγγίξειν.' Ὁ ταλαίπωρος παῖς ἐδίστασεν ὀλίγον· ἔπειτα, καταθέσας τὴν κεφαλὴν, 'Εὐχαριστοῦμαι,' εἶπεν, 'ὅσον καὶ ὁποιοσδήποτε ἄλλος.' Ταχέως ἐσφάχθη, καὶ δὲν ἀπέμεινεν ἐξ αὐτοῦ τίποτε. Ἀκολούθως νομίζω ὅτι ἀπέθανεν ἄλλος τις ἀφ' ἑαυτοῦ, καὶ τοῦτον, προσέτι, ἐφάγαμεν. Ἀλλὰ δὲν δύναμαι νὰ διηγηθῶ περισσότερα· ἡ κεφαλή μου πυροῦται εἰς τὴν ἐνθύμησιν αὐτῶν· μόλις ἐξεύρω τί λέγω. Ἐλησμόνησα νὰ εἴπω, ὅτι πρὸ τοῦ νῦν εἴχαμεν διαχωρισθῆν καὶ ἀπὸ τὸ δεύτερον πλοιάριον. Μετὰ ὀλίγας ἀκόμη φρικώδεις ἡμέρας, ἐνῷ τινὲς ἐκοίτοντο εἰς τὸν πάτον τοῦ πλοιαρίου, ἀδύνατοι νὰ σηκωθῶσι, καὶ ἐνῶ

μόλις ἕνας ἀπὸ ἡμᾶς ἠμπόρει νὰ σαλεύσῃ, ἐφάνη πλοῖόν τι. Μᾶς ἐπῆραν μέσα, καὶ μᾶς ἐπεριποιήθησαν φιλοφρονέστατα. Τὸ αὐτὸ συνέβη καὶ εἰς τὸ ἄλλο πλοιάριον. Ἔπλευσε δὲ ϗ καράβιόν τι εἰς ζήτησιν τῶν ἐπὶ τῆς ἐρήμου νήσου συντρόφων μας, τοὺς ὁποίους, εὑρὸν ζωντανοὺς, ἔσωσε.

Ο ΚΡΥΦΙΟΣ ΘΗΣΑΥΡΟΣ.

Τα ἐφεξῆς ἱστοροῦνται ὑπὸ τοῦ Ταυερνιέρου εἰς τὰς περιηγήσεις αὐτοῦ·—

Σὰχ Ἀββᾶς ὁ πρῶτος, βασιλεὺς τῆς Περσίας, ἀποπλανηθεὶς μίαν τῶν ἡμερῶν ἐκ τῶν ὀπαδῶν, μὲ τοὺς ὁποίους συνεκυνήγει, εὕρηκε νέον τινὰ βοσκὸν παίζοντα τὸν αὐλόν του. Τοῦ ἐχαιρέτησε, καὶ συνωμίλησε μετ' αὐτοῦ ἱκανὴν ὥραν· τόσον δ' ἐθαύμασεν ὁ βασιλεὺς τὴν ὀρθὴν κρίσιν τοῦ ποιμένος, ὥστε παρέδωκεν αὐτὸν εἰς διδασκάλους, διὰ νὰ μαθητευθῇ τὰς ἐλευθερίους γνώσεις. Ὁ βοσκὸς διὰ ταχυτάτης προόδου εἰς πάντα κλάδον μαθήσεως ἐκίνησεν εἰς ἔκπληξιν τὴν αὐλὴν καὶ τὸν προστάτην αὐτοῦ, ὁ ὁποῖος τὸν μετωνόμασε Μωάμεθ Ἀλῆν Βέην, καὶ συγχρόνως τὸν ἐδιώρισε Ναζὰρ, ἤτοι ἔφορον τοῦ Βασιλικοῦ Οἴκου. Δύο φορὰς σταλθεὶς ὡς πρέσβυς πρὸς τὸν Μέγαν Μογγόλον, εὐηρέσησε πολὺ τὸν βασιλέα μὲ τὰς διαπραγματεύσεις του, διότι εἶχεν ἀρετὴν, σπανιωτάτην μεταξὺ τῶν Περσῶν, τὴν ἀδιαφθορίαν,—ὥστε οὐδεμία ποσότης χρημάτων ἠδύνατο νὰ τὸν νικήσῃ. Ἡ εὔνοια, τὴν ὁποίαν ἔχαιρε, τοῦ ἐγέννησε μὲν πολλοτάτους ἐχθροὺς, ἀλλ' οὐδεὶς ἐτόλμα νὰ ὁμιλήσῃ κατ' αὐτοῦ πρὸς τὸν κυρίαρχον, ὁ ὁποῖος τόσον τὸν ὑπελήπτετο.

Μετὰ τὸν θάνατον ὅμως τοῦ βασιλέως, ἐπεχείρησαν νὰ κατορθώσωσι τὸν ὄλεθρον τοῦ Μωάμεθ οἱ ἐχθροὶ αὐτοῦ διὰ Σεχᾶ Σεφῆ, τοῦ διαδόχου, ὅστις, ὢν νέος, ἐπείθετο εὐκολώτερα. Παρέστησαν λοιπὸν εἰς τὸν βασιλέα, ὅτι, ἐπειδὴ ὁ Μωάμεθ εἶχεν οἰκοδομήσειν ἐξ ἰδίων του διάφορα ξενοδοχεῖα, καὶ μεγαλοπρεπές τι παλάτιον, ἦτον ἀδύνατον νὰ μὴν εἶχε σφετερισθῆν ἀργύρια ἀπὸ τὸν δημόσιον θησαυρόν. Ὁ βασιλεὺς, ἐπιθυμῶν νὰ ἐξακριβώσῃ τὴν ἀλήθειαν τῆς κατηγορίας, ἐπρόσταξε τὸν Μωάμεθ νὰ ἑτοιμάσῃ τοὺς λογαριασμούς του ἐντὸς δεκαπέντε ἡμερῶν· ἀλλ' ὁ πιστὸς οὗτος ἔφορος παρεκάλεσε τὴν αὐτοῦ μεγαλειότητα νὰ ἔλθῃ τὴν ἐπαύριον εἰς τὸ ταμεῖον,—ὅπου ὁ βασιλεὺς εὗρε τὰ πάντα εἰς ἐντελῆ τάξιν. Ἐκεῖθεν ἐπροχώρησεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ Μωάμεθ, ὅπου ἐξεπλάγη ἰδὼν εἰς ὅλα τὰ οἰκήματα σκεύη ἁπλούστατα, ϗ ὄν ἠμπόρεσε νὰ μὴ φανερώσῃ τὸν θαυμασμόν του διὰ τὴν θέσιν. Εἷς τῶν δούλων, παρατηρήσας θύραν τινὰ ἠσφαλισμένην μὲ τρία κλεῖθρα, ἔνευσε περὶ αὐτῆς εἰς τὸν βασιλέα. Ἡ αὐτοῦ μεγαλειότης ἠρώτησε τὸν Μωάμεθ ποῖος θησαυρὸς περιείχετο εἰς τὸ δωμάτιον, τὸ μὲ τόσην ἐπιμέλειαν κεκλεισμένον. Ὁ Μωάμεθ ἀπεκρίθη, ὅτι ὅλα τὰ ἴδιά του κτήματα περιελαμβάνοντο ἐκεῖ· ἅπαντα δὲ τὰ λοιπὰ ἦσαν τῆς αὐτοῦ μεγαλειότητος. Ἤνοιξε τότε τὴν θύραν τοῦ δωματίου, εἰς τὸ ὁποῖον δὲν ἐφάνη τίποτε παρὰ ἡ βακτηρία του, τὸ δισσάκκιον, ὁ ἀσκὸς τοῦ νεροῦ, ὁ αὐλὸς, καὶ τὰ ποιμενικά του ἐνδύματα, ὅλα κρεμασμένα ἀπὸ τὸν τοῖχον. Ὁ Ναζὰρ, ἰδὼν τὴν ἔκπληξιν τοῦ βασιλέως, ἱστόρησε πρὸς αὐτὸν τὴν καλοτυχίαν του, καὶ τίνι τρόπῳ εἶχε φερθῆν εἰς τὴν αὐλὴν ἐκ διαταγῆς τοῦ Σὰχ Ἀββᾶ, παρακαλῶν τὴν αὐτοῦ μεγαλειότητα, ἐὰν δὲν ἐχρειάζετο πλέον τὰς δουλεύσεις του, νὰ τὸν δώσῃ ἄδειαν νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὸ παλαιὸν αὐτοῦ ἐνασχόλημα. Τόσον ἐθαυμασε τὴν ἀρετὴν τοῦ ὑπουργοῦ ὁ βασιλεὺς, ὥστε ἔκβαλε τὸ ἴδιόν του φόρεμα, καὶ τοῦ το ἐχάρισε, τιμήσας αὐτὸν οὕτω τὰ μέγιστα κατὰ τὴν Περσικὴν συνήθειαν. Ὁ Μωάμεθ ἔμεινεν εἰς τὸ ἀξίωμά του, ϗ εἰς τὸ ἀξίωμά του ἀπέθανεν, ἂν καὶ ἀδιαλείπτως ἐκίνουν πάντα λίθον κατ' αὐτοῦ οἱ ἐχθροί του.

Αμετρολογια.—Δύο τινὲς συνεταξείδευαν. Εἷς ἐξ αὐτῶν ἦτο τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἀνθρώπων ἐκείνων, οἵτινες, πάντοτε βλέποντες τὰ πράγματα μὲ μικροσκόπιον, τὰ φαντάζονται ὅλα γιγαντιαῖα. Ἄκουσε τί λέγουν· ἡ Εὐρώπη, ὡς καὶ ἡ Ἀφρική, ἔχει πάμπολλα τέρατα.' Ὁ ἀμετρολόγος, νομίσας τοῦτο εὔκαιρον περίστασιν νὰ μεταχειρισθῇ τὰς ὑπερβολάς του, 'Ἴδα,' λέγει, 'λάχανον μεγαλήτερον παρὰ οἰκίαν.'—'Καὶ ἐγὼ,' ἀπεκρίθη ὁ ἄλλος, 'ἴδα χύτραν μεγάλην ἴσα μὲ ἐκκλησίαν.' Ὁ πρῶτος, ἀκούσας τοῦτο, ἤρχισε να τὸν περιγελᾷ. 'Στάσου ὅμως,' τὸν λέγει ὁ ἄλλος· 'ἡ τοιαύτη χύτρα ἔγινε διὰ νὰ ἑψηθῇ μέσα τὸ λάχανόν σου.'—Ρητορ. Βαμβα.

Μηδ' ὁ πλέον περιεσκεμμένος στρατηγὸς ἀς μὴ φαντάζεται ἀσφαλῆ ἀπὸ ἀνακάλυψιν τὸν ἑαυτόν του· διότι αἱ πέτραι ἔχουν ὀφθαλμοὺς, καὶ τὰ δένδρα ἔχουν ὠτία, καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ ἔχουν γλώσσας, διὰ νὰ προδώσωσι τὸ πλέον κρύφιον ἐπιχείρημα.

Νὺξ χαῖρε μεγαλοπρεπής! εἰς ἅρμα ἐθενῶδες
Προβαίνεις, καὶ τὴν γῆν πατοῦν τῶν ἵππων σου αἱ πόδες·
Ἀστεροπὸν διάδημα τὰ μέτωπόν σου στέφει,
Καὶ παριστῶσι τὴν μαχρὰν χλαμύδα σου τὰ νέφη.

ΤΟ ΙΕΡΑΤΕΙΟΝ.

Κανεις νὰ μὴν ἐκλέγεται εἰς τὸ ἱερατικὸν ἐπάγγελμα, ἂν δὲν γνωρίζῃ κἂν τὴν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν. Αὐτὴν μόνην ἀπαιτεῖται διὰ τὴν παροῦσαν κατάστασιν τῆς κοινῆς παιδείας. Τὰ ὀλίγα μας γυμνάσια, παρεκτὸς τῆς παρούσης ζάλης καὶ διακοπῆς τῶν μαθημάτων*, οὐδ' ἔφθασαν ἀκόμη εἰς τὴν ποθουμένην τελειότητα, ὥστε νὰ παραδίδωσιν ὅλας τὰς χρειώδεις εἰς τοὺς πολίτας, καὶ ἐξαιρέτως εἰς τοὺς ἱερεῖς, ἐπιστήμας. Ἀνάγκη λοιπὸν εἶναι νὰ ἀρκεσθῶμεν κατὰ τὸ παρὸν εἰς τὴν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν, ἀπαραιτήτως ὅμως, διὰ νὰ μὴ φαινώμεθα κἂν εἰς τοῦτο ἀνοητότεροι ϗ ἀπὸ τοὺς Ὀθωμανούς. Ἂν αὐτῶν οἱ Οὐλεμάδες γνωρίζωσιν ὅλοι, χωρὶς ἐξαίρεσιν, τὴν γλῶσσαν, εἰς τὴν ὁποίαν ἐγράφη τὸ Κοράνιον, δὲν εἶναι γελοῖον (νὰ μὴν εἴπω τί χειρότερον ἄλλο) εἰς ἡμᾶς, νὰ ὑποφέρωμεν διδασκάλους τοῦ Ἱεροῦ Εὐαγγελίου ἀνθρώπους ἀπαιδεύτους τῆς γλώσσης, εἰς τὴν ὁποίαν εἶναι γραμμένον τὸ Εὐαγγέλιον; Ἀλλ' ἀφοῦ εὐτυχήσωμεν νὰ καταστήσωμεν εἰς τὰ γυμνάσιά μας διδασκάλους ἱκανοὺς νὰ διδάσκωσιν ὅλας τὰς ἐπιστήμας, τότε δὲν ἀρκεῖ πλέον μόνη ἡ Ἑλληνικὴ γλῶσσα εἰς τὴν παιδείαν τοῦ μέλλοντος νὰ ἱερατεύσῃ. Ὅθεν πρέπει νὰ φανερωθῇ εἰς τὸ ἔθνος, ὅτι ἡ ἀπαίτησις τῆς μικρᾶς ταύτης γνώσεως περιορίζεται ἀπὸ τοῦ νῦν ἕως δέκα ἔτη. Μετὰ παρέλευσιν αὐτῶν, ἱερεὺς μὲν δὲν ἐκλέγεται, ἂν σιμὰ τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης δὲν ἐμαθητεύθη εἰς κἀνὲν ἀπὸ τα γυμνάσιά μας τὴν Ἐκκλησιαστικὴν ἱστορίαν, τὴν Λογικὴν, ϗ ἐξαιρέτως τὴν Ἠθικὴν φιλοσοφίαν· ἀρχιερεὺς δὲ παρὰ ταῦτα καὶ τὴν Λατινικὴν ϗ τὴν Ἑβραϊκὴν γλῶσσαν, τὴν πρώτην, διὰ τοὺς γράψαντας Λατινιστὶ πατέρας τῆς Ἐκκλησίας, τὴν δευτέραν, διὰ τὴν παλαιὰν Γραφὴν, γραμμένην ἐξαρχῆς Ἑβραϊστί.

Ὅσα καὶ ἱερεῖς καὶ ἀρχιερεῖς ἐλάμβαναν ἀπὸ τοὺς Χριστιανοὺς καὶ ὡρισμένα καὶ τυχηρὰ, εἰς πληρωμὴν τῶν ἱεροπραξιῶν ὁποιωνδήποτε, πρέπει ἐξάπαντος νὰ καταργηθῶσιν ὅλα· καὶ ἀντ' αὐτῶν νὰ πληρόνωνται ἀπὸ τὸ δημόσιον ἑκάστης πόλεως οἱ κατὰ πόλεις εὑρισκόμενοι λειτουργοὶ τῆς θρησκείας. Ἐναντίον εἰς τὴν παραγγελίαν αὐτῆς εἶναι νὰ γίνωνται οἱ στρατιῶται τοῦ Χριστοῦ (ὡς τοὺς ὀνομάζει ὁ Παῦλος) πραγματευταὶ, καὶ οἱ ἱεροὶ ναοὶ νὰ μεταβάλλωνται εἰς πραγματευτῶν λογιστήρια· 'Οὐδεὶς στρατευόμενος ἐμπλέκεται ταῖς τοῦ βίου πραγματείαις.' Β'. Τιμ. β'. 3.

---

* Ἔγραφε ταῦτα ὁ μακαρίτης τὸ 1821.

Δὲν πρέπει νὰ μείνῃ ἀνομοθέτητον οὐδὲ τὸ περὶ τῆς ἡλικίας τῶν ἱερωμένων. Ὁ Ἀριστοτέλης ἤθελε τοὺς ἱερεῖς τῶν ψευδοθεῶν γηραλέους· καὶ ὁ Πλάτων διορίζει καὶ τὸν χρόνον εἰς τὰ ἑξήκοντα ἔτη. Δὲν ἔδειξεν ὀλιγωτέραν τῶν Ἐθνικῶν πρόνοιαν ἡ ἀληθὴς τοῦ Χριστοῦ θρησκεία περὶ τούτου. Διὰ τοῦτο ὠνομάσθησαν εἰς τὴν ἀρχαίαν ἐκκλησίαν οἱ ἱερεῖς Πρεσβύτεροι, ϗ ὀνομάζονται ἀκόμη σήμερον ἀπὸ τοὺς Λυτικοὺς Χριστιανοὺς, διότι καὶ πρεσβυτέρων ἀληθῶς ἡλικίαν εἶχαν· ὡς ὀνομάζομεν καὶ τοὺς κοσμικοὺς προεστῶτας Γέροντας ϗ Δημογέροντας, ἐπειδὴ τὴν ἡλικίαν ταύτην, ἢ κἂν τῆς ἡλικίας ταύτης τὴν φρόνησιν, πρέπει νὰ ἔχωσιν οἱ προεστῶτες. Οἱ διὰ τὴν χρηστὴν διαγωγὴν αὐτῶν ἐκλεγόμενοι ἱερεῖς γίνονται ἔτι σεβασμιώτεροι, ὅταν καὶ ἡ ἡλικία των προσμαρτυρῇ τὴν χρεωστουμένην εἰς αὐτοὺς πίστιν ἀπὸ τοὺς κοσμικούς. Τὸ ἔργον τῆς ἐξομολογήσεως μάλιστα δὲν πρέπει νὰ συγχωρῆται εἰς ἱερεῖς νεωτέρους τῶν ἑξήκοντα ἐτῶν, ἂν ὄχι δι' ἄλλο, διὰ τὸ ἀνέγκλητον καὶ ἀνεπίληπτον, τὸ ὁποῖον ἀπαιτεῖ ὁ Ἀπόστολος εἰς τὴν ἐκλογὴν τῶν ἱερωμένων.

Διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν ἐσύμφερε πολὺ νὰ λαμβάνωνται οἱ μέλλοντες νὰ ἱερατεύσωσιν ἀπὸ τοὺς ἔχοντας γυναῖκα καὶ τέκνα πλέον παρὰ ἀπὸ τοὺς Μοναχούς. Οἱ ἱερομόναχοι ἁρμόζουν πλέον εἰς τῶν μοναστηριακῶν ναῶν τὴν ὑπηρεσίαν. Εἰς τὰς πόλεις μεταξὺ κοσμικῶν οἱ κοσμικοὶ ἱερεῖς εἶναι τοσον πρεπωδέστεροι, ὅσον εἶναι μέλη τῆς πολιτικῆς κοινωνίας, καὶ φροντίζουν ὑπὲρ τῶν πολιτῶν ὡς συμπολῖται.

Ὁ ἀριθμὸς τῶν ἱερέων πρέπει νὰ ἦναι ἀνάλογος μὲ τὸ πλῆθος τῶν κατοίκων ἑκάστης πόλεως, καὶ μὲ τὸ πλῆθος τῶν ἱερῶν ναῶν, οἱ ὁποῖοι δὲν πρέπει νὰ ἦναι οὐδ' αὐτοὶ οὔτε πλειότεροι τῆς χρείας, οὔτε πολυδάπανοι. Ἡ ἱστορία μᾶς διδάσκει, ὅτι, ἀφοῦ ἐπληθύνθησαν ὑπὲρ τὸ μέτρον οἱ ἱερεῖς, καὶ οἱ μεγαλοπρεπεῖς ναοὶ, ὀλιγόστευσε τὸ χρεωστούμενον εἰς τὴν θρησκείαν σέβας. Ὁ περιβόητος διὰ τὴν μεγαλοπρέπειαν ναὸς τοῦ ἁγίου Πέτρου εὑρίσκεται εἰς τὴν Ῥώμην, ὅπου κυβερνᾷ τὴν ἐκκλησίαν ἡ ἱερατικὴ ἀξία ἑνωμένη μὲ κοσμικὴν βασιλείαν, ἕνωσιν τερατώδη, τὴν ὁποίαν ὁ Χριστὸς δὲν ἤθελε. Ὁ ὄχι ὀλιγώτερον περιβόητος τοῦ ἁγίου Παύλου ναὸς εὑρίσκεται εἰς τὸ Λονδῖνον, ὅπου οἱ Ἀγγλικανοὶ ἐπίσκοποι ἀπολαύουν πλούτους Κροίσου ἐναντίον εἰς τοῦ Παύλου τὴν παραγγελίαν. Τοιαῦτα κακὰ εἶναι τόσον πλέον ἀξιοθρήνητα, ὅσον καὶ ἡ διόρθωσίς των ἔγινε σχεδὸν ἀδύνατος. Ἐπειδὴ ἡμεῖς δὲν τὰ ἔχομεν ἀκόμη, καὶ γνωρίζομεν πόσον μᾶς ἔβλαψαν, ὅτε

τὰ εἴχαμεν, ἂς προσέχωμεν ἐξαρχῆς μὴ τὰ ἐμβάσωμεν καὶ δεύτερον εἰς τὴν πολιτείαν. Καθὼς εἰς αὐτὴν τόσοι ἄρχοντες χειροτονοῦνται, ὅσοι ἀρκοῦν εἰς τὴν κυβέρνησιν τῶν κοινῶν, καὶ τόσα ἀρχεῖα κτίζονται, ὅσα εἶναι ἱκανὰ νὰ χωρῶσι τοὺς κυβερνῶντας, παρόμοια ᾗ ἡ θρησκεία μας οὔτε ἱερεῖς οὔτε ναοὺς πλειοτέρους τῆς χρείας πρέπει νὰ ἔχῃ.—ΚΟΡΑΗΣ.

ΔΙΔΑΣΚΑΛΩΝ ΥΠΟΛΗΨΙΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΓΕΡΜΑΝΙΑΝ.

ΕΥΡΙΣΚΟΝΤΑΙ κατὰ δυστυχίαν ὄχι ὀλίγοι μεταξύ μας, εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς τῶν ὁποίων τὸ διδασκαλικὸν ἐπάγγελμα παριστάνεται μᾶλλον ὡς εὐκαταφρόνητον παρὰ ὡς ἔντιμον. Πόσον ὅμως ὑπολήπτονται οἱ σοφοὶ Γερμανοὶ τοὺς πολίτας, ὅσοι δαπανοῦν τὴν ζωὴν φωτίζοντες τὸν νοῦν καὶ ῥυθμίζοντες τὰ ἤθη τῆς ἐπερχομένης γενεᾶς, φαίνεται ἐκ τῆς ἀκολούθου περιγραφῆς τῶν τιμῶν, ὅσαι νεωστὶ ἀπεδόθησαν εἰς γηραλέον τινὰ διδάσκαλον τῶν κοινῶν γραμμάτων.

Εἰς τὴν Βάδαν, κάποιος Ἰωάννης Γεώργιος Σούλγερος, χρηματίσας σχολάρχης μίαν ὁλόκληρον πεντηκονταετηρίδα, ἑόρτασε τὴν 7ην Ἰανουαρίου, 1836, ὡς πεντηκοστὴν ἐνιαύσιον ἡμέραν τοῦ διδασκαλικοῦ του βίου. Εἰς τοιαύτην περίστασιν, ἠδύνατό τις φυσικὰ νὰ περιμένῃ, ὅτι προθύμως ἤθελαν συγχαρῆν αὐτὸν οἱ γείτονες, οἱ φίλοι, καὶ οἱ πρότεροί του μαθηταί· ἀλλ' εἰς τὴν Βαδαν καὶ ὁ κυρίαρχος αὐτὸς ἐνθυμήθη τὸν πτωχὸν διδάσκαλον. Ὁ Μεγας Δοὺξ ἐφανέρωσε πόσον ἐκρινεν ἀξιολόγους τὰς ὑπηρεσίας τοῦ σεβασμίου γέροντος, πέμψας εἰς αὐτὸν τὴν χρυσῆν μετάλλειαν (medaille), διὰ τῆς ὁποίας βραβεύονται οἱ ἀριστεύσαντες πολιτικοί· τὴν ἐσυνώδευσε δὲ μ' ἐπιστολὴν ἰδιοχείρως γεγραμμένην, (τιμὴ αὕτη σπανίως δαψιλευομένη ἀπὸ τοὺς κυριάρχους καὶ μεγιστᾶνας τῆς Εὐρώπης), καὶ περιέχουσαν τὰς πλέον φιλοφρονητικὰς φράσεις. Ὁ Δήμαρχος καὶ ὁ Ἔφορος τῶν σχολείων ἐκτέλεσαν τὴν παραγγελίαν τοῦ Ἡγεμόνος κατὰ τρόπον, ὅστις ἠγγιξεν ὅλων τὰς καρδίας. Ὁ διδάσκαλος ἐφέρθη μετὰ πομπῆς ἐκ τοῦ σχολείου εἰς τὴν ἐκκλησίαν, ἀναμέσον τῶν ψαλμῳδούντων αὐτοῦ μαθητῶν. Ἐκεῖ παρέδωκεν εἰς αὐτὸν ὁ Ἔφορος τὴν μετάλλειαν, ἐκφωνῶν συγχρόνως ὁμιλίαν κατάλληλον. Παρέστησε πόσον συμβάλλουν τὰ σχολεῖα εἰς τὴν εὐδαιμονίαν οἰκογενειῶν καὶ πόλεων, ἀνέφερε τὰς γενομένας βελτιώσεις, κ' ἐσυμπέρανε παρακινῶν τὸν διδάσκαλον εἰς εὐγνωμοσύνην πρὸς τὸν Ἡγεμόνα διὰ τὰς προσπαθείας ᾗ τὴν πρόθυμον αὐτοῦ βοήθειαν. Ὁ Δήμαρχος ἐπαρουσίασεν ἀκολούθως τὴν αὐτόγραφον ἐπιστολὴν τοῦ Μεγάλου Δουκὸς, μὲ λόγον πρὸς τοὺς πληροῦντας τὴν ἐκκλησίαν πολυαρίθμους ἀκροατάς.

Ἀφοῦ δὲ, μετὰ προσευχὴν εἰς τὸν Πατέρα τῶν φώτων, ἀπέλυσεν ἡ τελετὴ, συνηθροίσθησαν εἰς συμπόσιόν τι προετοιμασμένον, τὸ ὁποῖον ἐφαίδρυναν, ἐκ διαλειμμάτων, ἄσματα ἐμπείρων μουσικῶν, καὶ περιχαρεῖς ἐγκάρδιαι ἀνευφημήσεις πρὸς τὸν Ἡγεμόνα καὶ τὸν πρεσβύτην τοῦ Ἰωβηλαίου ἥρωα. Εἰς ὅλους τοὺς παρευρεθέντας ἔγινε βαθεῖά τις ἐντύπωσις, ἡ ὁποία ηὔξησε τὴν πρὸς τὸν κυρίαρχον πίστιν, καὶ τὸ σέβας πρὸς τὸ παιδαγωγικὸν ἐπάγγελμα· τῶν δὲ διδασκάλων ἐστερέωσε τὴν ἀπόφασιν ν' ἀφοσιόνωνται μὲ ἀδιαιρέτους ἀγῶνας εἰς τὸ ἀξιόλογον αὐτῶν ἔργον.

ΑΛΑΣ.—Ὑπάρχουν εἰς τὴν οἰκουμένην τόποι τινὲς, ὅπου ἄλας δὲν εὑρέθη ποτέ· ᾗ ἐπειδὴ τὸ ἐμπόριον τῶν χωρῶν τούτων εἶναι εἰς ἄκρον περιωρισμένον, οἱ κάτοικοι δύνανται μόνον ἀπὸ καιρὸν εἰς καιρὸν νὰ χαίρωνται τὴν τρυφὴν ταύτην. Τοῦτο ἀληθεύει ἐξαιρέτως περὶ τοῦ ἐνδοτέρου τῆς Ἀφρικῆς. 'Παράξενον ἤθελε φανῆν εἰς Εὐρωπαῖον,' λέγει ὁ περιηγητὴς Μύγγος Πάρκιος, 'νὰ ἴδῃ παιδάριον πιπιλίζον ἅλας, ὡς νὰ ἦτο ζάχαρον. Ἀλλ' ἐγὼ ἴδα τοῦτο πολλάκις. Τόσον δὲ σπανιώτατα ἀπολαύουν τὸ πολύτιμον τοῦτο εἶδος αἱ πτωχότεραι κλάσεις, ὥστε νὰ εἴπῃ τις, ὅτι ἕνας τρώγει ἅλας μὲ τὸ φαγητόν του, εἶναι τὸ αὐτὸ καὶ νὰ εἴπῃ, ὅτι εἶναι πλούσιος. Αὐτὸς ἐγὼ ἐβασανίσθην ὄχι ὀλίγον διὰ τὴν ἔλλειψιν τοῦ ἀρτύματος τούτου. Ἡ μακροχρόνιος μεταχείρισις φυτικῆς ζωοτροφίας διεγείρει τοιαύτην σφοδρὰν ὄρεξιν ἅλατος, ὁποίαν λόγοι ἀδυνατοῦν ἱκανῶς νὰ περιγράψωσι.'

ΒΙΒΛΙΑ.—Ἂς στοχασθῶμεν πόση διδασκαλία περιέχεται εἰς βιβλία· πόσον εὐκόλως, πόσον κρυφίως, πόσον ἀσφαλῶς ἐκθέτουν τὴν γυμνότητα τῆς ἀνθρωπίνης ἀμαθείας, χωρὶς νὰ τὴν παραδειγματίζωσι. Αὐτὰ εἶναι οἱ διδάσκαλοι, οἵτινες μᾶς παραδίδουν χωρὶς ῥαβδία καὶ μάστιγας, χωρὶς σκληροὺς λόγους ᾗ ὀργὴν, χωρὶς ἐνδύματα ἢ ἀργύριον. Ἐὰν τοὺς πλησιάσῃς, δὲν κοιμῶνται· ἐὰν τοὺς ἐρωτήσῃς, δὲν κρύπτουν τίποτε· ἐὰν κακῶς ἐννοῇς τοὺς λόγους αὐτῶν, δὲν γογγύζουν· ἐὰν ἦσαι ἀμαθὴς, δὲν σὲ γελοῦν.

ΑΡΧΗ πάσης ἀνθρωπίνης γνώσεως εἶναι τὸ νὰ γνωρίσῃ τις τὸν ἑαυτόν του.—ΜΗΤΡΟΠ. ΠΛΑΤΩΝ.

ΑΙ ΒΡΑΖΟΤΣΑΙ ΠΗΓΑΙ ΤΗΣ ΙΣΛΑΝΔΙΑΣ.

Η ΙΣΛΑΝΔΙΑ, εἴτε φυσικῶς εἴτε ἠθικῶς θεωρουμένη, εἶναι νῆσος ἐπίσης ἀξιόλογος. Μὲ κλίμα ψυχρότατον, δείχνει κατὰ τὸν πλέον ἰσχυρὸν τρόπον εἰς ὅλην αὐτῆς τὴν ἐπιφάνειαν τὴν τρομερὰν ἐνέργειαν τῶν πυρκαϊῶν, τῶν διαπαντὸς καιομένων ὑπὸ τοὺς ἡμετέρους πόδας· καὶ μὲ θέσιν ἀπωτάτην καὶ μονήρη, μᾶς παρουσιάζει, εἰς τὸν πληθυσμὸν αὐτῆς, τὰ εὐδαίμονα ἀποτελέσματα ἀρχαίου πολιτισμοῦ. Πούποτε δὲν ἀναδεικνύεται ὡραιότερα ἡ μακάριος ἐπιρροὴ τοῦ Χριστιανισμοῦ. Οἱ κάτοικοι χωρῶν, ὅπου τῆς φύσεως τὰ ἔργα φαίνονται εἰς τὴν ἄκραν αὐτῶν μεγαλοπρέπειαν, εἶναι γενικῶς σκεπτικοὶ, σπουδαῖοι, ᾗ προδιατεθειμένοι εἰς θρησκευτικὰς ἐντυπώσεις· ἐὰν δὲ τοῦτο συμβαίνῃ γενικῶς, πόσον μᾶλλον πρέπει ν' ἀληθεύῃ περὶ λαοῦ, τοῦ ὁποίου τὰ ἴχνη δὲν πατοῦν παρὰ σβεσμένας ἡφαιστίους ὕλας, οἵτινες θεωροῦν καθημέραν τὸ ἀναφλεγμένον πυρίπνοον, καὶ βλέπουν τοὺς οὐρανοὺς σκοτισμένους ἀπὸ νέφη ἀτμοῦ καὶ χειμάῤῥους βραστοῦ ὕδατος, ἀναπεμπομένους εἰς τὸν ἀέρα ἀπὸ τὰ σπλάγχνα τῆς γῆς;

Αἱ βράζουσαι πηγαὶ τῆς Ἰσλανδίας εἶναι ἐκ τῶν πλέον ὑψηλῶν, ὡς καὶ τῶν πλέον ὡραίων, ἀντικειμένων τῆς φύσεως. Ἐπεριγράφησαν δ' ἐξαιρέτως ὑπὸ διαφόρων περιηγητῶν, τοὺς ὁποίους ἀκολουθοῦντες ὡς βοηθοὺς, θέλομεν ἐπιχειρήσειν νὰ δώσωμεν γενικήν τινα αὐτῶν ἰδέαν.

Αἱ κυριώτεραι τῶν πηγῶν τούτων εἶναι τοποθετημέναι εἰς τὸ νοτιοδυτικὸν μέρος τῆς νήσου, περὶ τὰ τριάκοντα ἓξ μίλια ἀπὸ τὸ περιβόητον ἠφαίστιον, τὴν Ἕκλαν. Ὁ εἰς ἐκρήξεις ἀναβαίνων ἀπ' αὐτὰς ἀτμὸς ἐφάνη εἰς δεκαὲξ μιλίων ἀπόστημα. Ἀναβρύει δὲ τὸ πλέον εἰς πεδιάδα παρὰ τὴν βάσιν χαμηλῆς σειρᾶς λόφων. Πολλαὶ ἐξέρχονται ἀπὸ τῶν λόφων τὰς πλευράς, καί τινες σιμώτατα εἰς τὰς κορυφάς των. Ὑπὲρ τὰς ἑκατὸν αὐτῶν περιέχονται εἰς κύκλον δύο μιλίων. Ἐπισημότεραι τῶν λοιπῶν εἶναι ἡ Μεγάλη Πηγὴ, καὶ ἡ Νέα Πηγὴ, ἐκ τῶν ὁποίων τὴν πρώτην θέλομεν συντόμως περιγράψειν.

Εἰς ἀτάραχον κατάστασιν εὑρισκομένη ἡ Μεγάλη Πηγὴ, ὁμοιάζει μέγα κυκλοειδὲς πρόχωμα, ἀπὸ τὸ μέσον τοῦ ὁποίου βλέπεται ὑψουμένη ποσότης ἀτμοῦ. Ἀφοῦ δέ τις ἀναβῇ τὴν πλευράν τοῦ προχώματος τούτου, τὸν παρουσιάζεται δεξαμενὴ εὐρύχωρος, κατὰ μέρος πλήρης θερμοῦ ὕδατος, καθαροῦ ὡς κρύσταλλος, ᾗ κινουμένου ὑπ' ἐλαφροῦ βρασμοῦ. Εἰς τὸ κέντρον τῆς δεξαμενῆς εὑρίσκεται στρογγύλος σίφων, ἢ χωνίον, περὶ τοὺς 36 πήχεις βαθὺς, καὶ ὡς τεσσ[illegible] πηχῶν τὴν διάμετρον, ἀλλὰ πλατυνόμενος σιμ[illegible] τῆς κορυφῆς, καὶ ἀνοίγων βαθμηδὸν εἰς τὴ[illegible] δεξαμενήν, ἥτις εἶναι περίπου ἑξήκοντα πέντ[illegible] πήχεις ὁλόγυρα, καὶ περιέχει, ὅταν ἦναι πλήρης νερὸν ὡς δύο πηχῶν τὸ βάθος. Τὸ ἐνδότερο[illegible] δ' αὐτοῦ παρουσιάζει ὑπόλευκον, χαλικώδη[illegible] ἐπιφάνειαν, τὴν ὁποίαν ἐλείανεν ἡ ἀδιάκοπος ἐνέργεια τοῦ βράζοντος ὕδατος. Τὸ πρόχωμα σύγκειται ὁλοτελῶς ἀπὸ ὕλην κατακαθίζουσαν ἐκ τοῦ ὕδατος, τὸ ὁποῖον ῥέει πάντοτε ὑπεράνω τῶν ἄκρων αὐτοῦ. Ἀφοῦ δ' ἐκβῇ ἀπὸ τὸ πρόχωμα τὸ ὕδωρ, περνᾷ διὰ μέσου γῆς σκεπασμένης ἀπὸ ἰδιαίτερόν τι πρασίνων βώλων εἶδος· καὶ ἐνεργοῦν ἐπάνω αὐτῶν, ἐπάνω τῶν βρύων, καὶ ἄλλων φυτικῶν ὑλῶν, τὰ μεταβάλλει εἰς πέτραν, καὶ παρέχει ὡραῖα δείγματα ἀπολιθώσεως.

Αἱ ἐκρήξεις συμβαίνουν ἐκ διαστημάτων πολὺ ἀκανονίστων. Ἀναγγέλλονται δὲ ὑπὸ τρανῶν κρότων εἰς τὰ σπλάγχνα τῆς γῆς, οἵτινες προξενοῦν σεισμὸν, ᾗ νουθετοῦν τὸν παρευρισκόμενον ν' ἀπομακρυνθῇ. Τὸ ὕδωρ συγχρόνως ἀρχίζει νὰ βράζῃ μᾶλλον καὶ μᾶλλον σφοδρῶς, καὶ τῆς δεξαμενῆς τὰ περιεχόμενα, τέλος, ἀναπετῶνται αἰφνιδίως εἰς τὸν ἀέρα· διαδοχικαὶ βολαὶ ἀκολουθοῦν ἀτάκτως, ἑωσοῦ ἀναβαίνει εἰς μέγα ὕψος στήλη νεροῦ μεγαλοπρεπὴς, περικυκλωμένη ἀπὸ ἀτμοῦ ἄπειρα σώματα, τὰ ὁποῖα κρύπτουν ἀπὸ τοὺς ὀφθαλμοὺς τὸ πλειότερον τῆς ὑδατώδους στήλης. Κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην τῆς ἐκρήξεως, εἶναι ἀνεκφράστως μεγαλοπρεπὴς ἡ θέα. Ἅπασα ἡ περικύκλῳ ἀτμοσφαῖρα πληροῦται σωρῶν ἀτμοῦ, κυλιομένων ἐπάνωθεν ἀλλήλων ἐνῷ ἀναβαίνουν, καὶ διὰ μέσου δ' αὐτῶν βλέπονται ἐξαπλούμεναι πανταχοῦ στῆλαι ὕδατος, μέρος μὲν διαλυομένου εἰς ἀτμὸν, μέρος δὲ εἰς ἀφρὸν σκορπιζομένου. Ἐνῷ ὑψοῦται ἀπὸ τὴν δεξαμενὴν τὸ ὕδωρ, ἀντανακλᾷ τὰ πλέον ὡραῖα χρώματα, ποτὲ μὲν τὸ καθαρώτατον ᾗ λαμπρότατον γαλανὸν, ποτὲ δὲ φαιδρόν τι πρασινον· ἀλλὰ, τέλος, χάνεται πᾶσα διάκρισις χρώματος, καὶ τὰ νερὰ, εἰς χίλια μέρη συντετριμμένα, φαίνονται λευκὰ ὡς χιών. Ἀναβαίνει δ' αἱ στῆλαι τοῦ ὕδατος ποτὲ μὲν κατὰ κάθετον, ἀλλὰ καὶ συχνὰ εἰς σχῆμα ὡραίων καμπύλων. Ἡ ἐκρηξις ἀκολουθεῖ τοιουτοτρόπως, μεταβάλλουσα τὴν μορφὴν αὐτῆς πᾶσαν στιγμὴν, ἕως νὰ δαπανηθῇ ἡ κάτωθεν σπρώχνουσα αὐτὴν βία. Τὸ νερὸν ἔπειτα, κατακαθίζον διὰ τοῦ σίφωνος, χάνεται ὁλότελα, ἀλλ' ἀμέσως ἀναβρύει πάλιν, ᾗ γεμίζει τὴν δεξαμενὴν ἕως τὴν προειρημένην ἔκτασιν· μένει δὲ εἰς τὴν κατάστασιν ταύτην μέχρι τῆς ἀκολούθου ἐκρήξεως.

Τοιούτους [illegible]

θεαταὶ μὲν διάφοροι τὰς ἴδαν εἰς διαφόρους καταστάσεις ἐνεργείας καὶ μεγέθους· πλὴν ὅλοι κατα θέτην πᾶσαν δύναμιν γλώσσης, διὰ νὰ μᾶς δώσωσιν ἰδέαν τινὰ τῆς μεγαλοπρεπείας καὶ τοῦ κάλλους τῆς σκηνῆς, καὶ τῶν ὁποίων προξενεῖ θρησκευτικῆς εὐλαβείας ἐντυπώσεων. 'Ἐνῷ, λέγει εὐγλώττως εἰς ἐξ αὐτῶν, 'ὡρμοῦσαν τὰ ὕδατα μὲ τὴν ταχύτητα βέλους ἄνω πρὸς τοὺς οὐρανούς, ὁ νοῦς μου ὑψόνετο βιαστικῶς μετ' αὐτῶν εἰς τὴν θεωρίαν τοῦ μεγάλου καὶ παντοκράτορος ΙΕΟΒΑ, παραβαλλόμενα μὲ τὸν ὁποῖον ταῦτα, καὶ ὅλα τὰ διεσκορπισμένα ἐπάνω τοῦ ἀπείρου διαστήματος τῆς ὑπάρξεως θαύματα, καταφέρονται εἰς ἀπόλυτον οὐτιδανότητα· τοῦ ὁποίου ἡ παντοδύναμος προσταγὴ παρήγαγεν ἐκ τοῦ μηδενὸς κόσμους μυρίους· καὶ τοῦ ὁποίου ἓν μόνον νεῦμα δύναται εἰς μίαν στιγμὴν χρόνου ν' ἀφανίσῃ πάλιν ὁλόκληρον τὴν δημιουργίαν.'

ΑΛΗΘΗΣ ΗΡΩΙΣΜΟΣ.

Η ΚΥΡΙΑ ΓΕΝΛΙΣ, (Madame de Genlis), εἰς ἓν τῶν ἀξιολόγων αὐτῆς διὰ τὴν νεολαίαν ποιημάτων, ἀναφέρει παράδειγμα κατανυκτικὸν τῆς εὐγνωμοσύνης μιᾶς δούλης νεανίδος, ἥτις ἀφωσιώθη εἰς τὴν ἐκτέλεσιν σκοπῶ τινος, τὸν ὁποῖον συνέλαβε μὲν, ἀλλὰ δὲν ἔζησε νὰ κατορθώσῃ, ἡ μακαρίτρια δέσποινά της.

Ἡ πτωχὴ αὕτη κόρη ἔμεινεν ὀρφανὴ εἰς τρυφερωτάτην ἡλικίαν. Ἡ κυρία Σ. τὴν ἐλυπήθη, τὴν ἐπῆρεν εἰς τὸν οἶκον αὐτῆς, καὶ τὴν ἔδωκε χρηστὴν ἀνατροφὴν, ὥστε μετ' ὀλίγον ἦτον ἱκανὴ νὰ γένῃ δούλη της. Ἡ φιλάνθρωπος αὕτη δέσποινα ἀπέχε μὲν πολὺ τοῦ νὰ ἦναι πλουσία, ἀλλὰ, μ' ὅλον τοῦτο, ἔκαμνεν εἰς τοὺς πτωχοὺς μεγάλα εὐεργετήματα. Ἐστοχάσθη δὲ νὰ θεμελιώσῃ σχολεῖον κορασίων, καὶ ἤρχισε νὰ φυλάττῃ, ἀπὸ τὸ ὀλίγον αὐτῆς εἰσόδημα, ποσότητα ἱκανὴν διὰ τὴν σύστασιν αὐτοῦ. Ἀλλ' ἐνῷ εἶχε ταῦτα κατὰ νοῦν, ἔπεσεν εἰς ἀσθένειαν ἐπικίνδυνον, ἐγνώρισεν ὅτι τὸ τέλος αὐτῆς πλησιάζει, καὶ ἐλεεινολόγησε πρὸς τὴν νέαν θεράπαιναν ὅτι ὁ σκοπὸς, τὸν ὁποῖον εἶχεν ἐπινοήσειν, δὲν ἔμελλε νὰ κατορθωθῇ—ὅτι αὐτὴ εἶχε ν' ἀποθάνῃ, καὶ ὅτι σχολεῖον δὲν ἤθελε συστηθῆν. Οἱ λόγοι της ἐκβῆκαν ἀληθέστατοι· ἀπέθανε, καὶ μετ' αὐτῆς, κατὰ τὸ φαινόμενον, ἐτελεύτησε τὸ κοινωφελὲς σχέδιον.

Εὔκολα συμπεραίνει καθεῖς πόσον ἐλυπήθη ἡ πτωχὴ νέα, στερηθεῖσα τόσον αἰφνιδίως τὴν παλαιὰν αὐτῆς φίλην. Δὲν ἐξώδευσεν ὅμως πολὺν καιρὸν εἰς ματαίας θρηνολογίας· διαλογισθεῖσαν τὸ πνεῦμά της. ἐμβῆκεν ὡς δούλη ἀλλαχοῦ· διὰ τῆς πλέον αὐστηρᾶς δὲ οἰκονομίας ἐπέτυχε, μετὰ τρία ἔτη, ν' ἀποκτήσῃ τὴν ποσότητα, τὴν ἀπαιτουμένην πρὸς θεμελίωσιν τοῦ σχολείου, τὸ ὁποῖον ἡ κυρία της τόσον ἐπεθύμει νὰ συστήσῃ. Πενήκοντα Στεφάνους συνήθροισεν ἡ ἡρωϊκὴ αὕτη κόρη διὰ τῆς φιλοπονίας καὶ ἀρνησαυτίας της.

Ἔστειλε δὲ τὰ χρήματα ταῦτα ὁμοῦ μὲ μίαν ἐπιστολὴν πρὸς τὸν ἱερέα τοῦ χωρίου, παρακαλοῦσα αὐτὸν νὰ βάλῃ εἰς πρᾶξιν τὸν σκοπὸν τῆς μακαριτρίας κυρίας της· καὶ προσθέτουσα, ὅτι αὐτὴ ἐκείνη ἤθελε φέρειν τὸ ἀργύριον, ἀλλὰ δὲν εἶχεν ἀπομείνειν ἀρκετὸν διὰ τὰ ἔξοδα τῆς ὁδοιπορίας.

Η ΕΚΚΛΗΣΙΑ.

ΜΕΣΑΝΥΚΤΑ ἐσήμαναν, καὶ εἰς τὴν ἐκκλησίαν
'Ο λύχνος χύνει τρέμον φῶς καὶ λάμψιν ἀπαισίαν·
Καὶ εἰς τὰ βάθη τοῦ βωμοῦ τοῦ κλαυθμηροῦ κ' ἐρήμου
Μοσχοβολεῖ θυμίαμα λιβάνου νεκρωσίμου.

Εἰς τῆς νυκτὸς τὴν σιωπὴν μὲ τεθλιμμένας φρένας
Προσεύχεται καὶ ἀγρυπνεῖ μεταξὺ τάφων ἕνας·
Τίς εἶν' αὐτός;—ὁ ποιητὴς ὁ ζῶν χωρὶς ἐλπίδα,
Καὶ βαρυνθεὶς τὸν βίον του, καὶ κλαίων τὴν πατρίδα.

Τὸ μέτωπόν του κατηφὲς, ὡς τῶν μνημάτων λύχνος,
Τοῦ ἐσωτερικοῦ φωτὸς ἀφίνει ἔξω ἴχνος·
Ὡς τάφος στέκει ἄφωνος, καὶ τὸ μειδίαμά του
Μειδίαμα εἶναι νεκροῦ, καὶ γέλως τοῦ θανάτου.

Ἂν ποῦς ἐδῶ συγγενικὸς τὰ ἴχνη του ζητήσῃ,
'Τί ἔγινεν ὁ ποιητὴς,' κἀνεῖς ἂν ἐρωτήσῃ,
'Ἂς τὸν εἰπῇ ὁ ἱερεὺς τῆς ἐκκλησίας ταύτης,
'Λιμένα ἡῦρ' ἐδῶ γλυκὺν ὁ ναυαγήσας ναύτης.

'Πολλάκις ὑπὸ τὴν σκιὰν τῆς ὑψηλῆς φιλύρας
Τὴν μελῳδίαν ἔχυνε τῆς κλαυθμηρᾶς του λύρας,
Καὶ θνήσκων πανηγύριζε τὴν θνήσκουσαν πατρίδα·
'Σ τὸ δένδρον τῆς ἀγάπης του χθὲς ὅμως δὲν τὸν ἴδα.

'Καὶ σήμερον τοῦ οἴκου του τὰς θύρας ἀνοιγμένας
Τὰς εὗρον . . . . κ' ἴδα νεκρικὰς λαμπάδας ἀναμμένας·
Τὸν ἔφεραν εἰς τὸν ναὸν μὲ λύπης βραδὺ βῆμα·
Πλησίασε καὶ κύτταξε τί ἔγραψαν 'ς τὸ μνῆμα·—

"'Ενταῦθα κεῖται ὑπ' αὐτὸν τὸν ἕνα τῆς γῆς πῆχυν
'Αγνώριστός τις ποιητὴς 'ς τὴν δόξαν κ' εἰς τὴν τύχην·
'Αμαρτωλὴν καὶ ἀσθενῆ καρδίαν εἶχεν ἴσως,
Πλὴν δὲν ἐγνώρισε ποτὲ τὸν φθόνον καὶ τὸ μῖσος.

"'Από τὴν πλέον τρυφερὰν κ' ἀθῶαν ἡλικίαν
'Αγνὸν συνέλαβ' ἔρωτα πρὸς τὴν ἐλευθερίαν·
Καὶ εἰς τὴν γῆν νὰ τὴν ἰδῇ ὀπίσω ἀπελπίσθη,
'Εστράφη πρὸς τὸν οὐρανὸν, κ' ἐκεῖ ἐλιμενίσθη."

Π. ΣΟΥΤΣΟΣ.

ΠΑΝ τὸ μὴ τίμιον εἶναι ματαιότης, καὶ χωρὶς ἀληθινὴν εὐσέβειαν δὲν ὑπάρχει στερεὰ σοφία.

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΔΗΜΟΔΙΔΑΣΚΑΛΟΥΣ.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ Ε'.

Οὐσιωδέστεραι γνώσεις τοῦ δημοτικοῦ διδασκάλου.

Η ΚΟΙΝΗ γνώμη ἀπαιτεῖ ἀπολύτως τὴν Ἀνάγνωσιν, τὴν Καλλιγραφίαν, τὴν Ἀριθμητικὴν, καὶ τὴν Ἱερὰν Κατήχησιν. Εἰς ταύτας πρέπει νὰ προσθέσωμεν τοὐλάχιστον τὴν Γραμματικὴν τῆς καθομιλουμένης καὶ τὴν Γεωγραφίαν ὡς ἀναγκαίας, καὶ ἄλλας τινὰς γνώσεις ὡς εἰς ἄκρον ἐπιθυμητάς.

Α'. Εἰς τὴν ἀνάγνωσιν εἶναι οὐσιῶδες νὰ ἔχῃ ὁ διδάσκαλος καὶ καλὴν θεωρίαν καὶ καλὴν πρᾶξιν· δηλαδὴ, νὰ ἐξεύρῃ ὁ ἴδιος, καὶ νὰ ἐμπορῇ νὰ ἐξηγῇ πρὸς τοὺς μαθητάς του, ὅλα τὰ περὶ στιγμῶν, τόνων, ἐμφάσεως, κτλ· καὶ ἐνταυτῷ ἡ ἰδική του ἀνάγνωσις νὰ συμφωνῇ μὲ τὰς ὁδηγίας, τὰς ὁποίας δίδει εἰς αὐτοὺς, ὥστε νὰ μιμῶνται ἀσφαλῶς τὸ παράδειγμά του.

Β'. Τὸ ἴδιον δυνάμεθα νὰ παρατηρήσωμεν καὶ περὶ τῆς γραφῆς.

Ὁ τρόπος καὶ τῶν δύο πολλὰ γρήγορα γίνεται ἕξις· αἱ δὲ κακαὶ ἕξεις τόσον εἰς τὴν ἀνάγνωσιν ὅσον εἰς τὸ γράψιμον καθεῖς ἐξεύρει πόσον δυσκόλως διορθόνονται. Ὁ διδάσκαλος λοιπὸν πρέπει νὰ ἦναι κατ' ἐξοχὴν καλὸς ἀναγνώστης καὶ καλλιγράφος, διὰ νὰ μὴν ὁδηγῇ τοὺς μαθητάς του εἰς λάθη δυσκολοδιόρθωτα.

Γ'. Ἡ ἀριθμητικὴ δικαίως θεωρεῖται ὡς κλάδος οὐσιώδης τῆς μαθήσεως. Χρειάζεται εἰς κάθε περίστασιν τῆς ζωῆς, καὶ εἰς κάθε ἄνθρωπον ὁποιασδήποτε τάξεως καὶ ὁποιουδήποτε επαγγέλματος. Ὁ διδάσκαλος πρέπει νὰ τὴν γνωρίζῃ κατὰ βάθος. Δὲν ἀρκεῖ νὰ ἐμπορῇ νὰ λύῃ κοινὰ προβλήματα μὲ τὴν βοήθειαν τῶν κανόνων ἢ καὶ ἰδικῶν του χειρογράφων, ἀλλὰ πρέπει νὰ γνωρίζῃ τὸν λόγον πάσης πράξεως, καὶ νὰ ἐμπορῇ νὰ δώσῃ κανόνας καὶ ὁδηγίας, ἂν καὶ λείπωσιν ἀπὸ τὸ βιβλίον. Ἀλλέως δὲν δύναται νὰ προξενήσῃ εἰς τοὺς μαθητάς του κἀμμίαν πρακτικὴν ὠφέλειαν, καὶ πᾶσα πρᾶξις ἀριθμητικὴ θέλει ἐκτελεῖσθαι μηχανικῶς.

Δ'. Διὰ νὰ παραδίδῃ τὴν κατήχησιν, ἤτοι τὰς ἀρχὰς τῆς Χριστιανικῆς διδασκαλίας, (μάθημα οὐσιωδέστατον εἰς πάντα Χριστιανὸν), πρέπει νὰ ἔχῃ ὁ διδάσκαλος γνώσεις περὶ αὐτῆς βασίμους καὶ ἐκτεταμένας. Πρέπει νὰ ἦναι γυμνασμένος, καθὼς ἐκεῖνος ὁ ἐράσμιος φίλος καὶ κατὰ τὴν πίστιν υἱὸς τοῦ Ἀποστόλου ὁ Τιμόθεος, εἰς τὰ ἱερὰ γράμματα, ἤγουν, τὴν ἁγίαν Γραφὴν, τὴν ἀλάνθαστον πηγὴν τῶν θρησκευτικῶν μας γνώσεων. Εἶναι πασίδηλον ὅτι δὲν δύναται ἀπὸ ἓν μόνον φυλλάδιον τῆς κατηχήσεως, ὅσον καὶ ἂν τὸ μελετήσῃ, ν' ἀποκτήσῃ τὰς ἀπαιτουμένας γνώσεις· ὅθεν πολλὰ φρονίμως διέταξεν ἡ κυβέρνησις νὰ παραδίδεται τακτικῶς εἰς τὸ διδασκαλεῖον ἡ ἁγία Γραφή.

Ε'. Ἡ γραμματικὴ χρειάζεται ὄχι μόνον εἰς ἐκείνους, οἵτινες ἐνασχολοῦνται εἰς τὰ παλαιὰ συγγράμματα, ἀλλὰ καὶ εἰς πάντα ἄνθρωπον. Τί τάχα διδάσκει; Ὄχι ἄλλο παρὰ νὰ ὁμιλῶμεν καὶ νὰ γράφωμεν ὀρθῶς. Ἐπειδὴ λοιπὸν πᾶς ἄνθρωπος ἔχει ἀνάγκην νὰ ὁμιλῇ καὶ νὰ γράφῃ, πρέπει εἰς τὸ προκαταρκτικὸν σχολεῖον νὰ μάθῃ τοὐλάχιστον τὰς ἀρχὰς τῆς γραμματικῆς.

ς'. Περὶ δὲ τῆς γεωγραφίας παρατηροῦμεν, ὅτι ὁ καλὸς καὶ φιλάνθρωπος πολίτης χρειάζεται νὰ γνωρίζῃ τὴν κατάστασιν, ὄχι μόνον τῆς πατρίδος του, ἀλλὰ καὶ τῶν λοιπῶν μερῶν τοῦ κόσμου. Τὰς εἰδήσεις, τὰς ὁποίας λαμβάνει τις ἀπὸ διάφορα μέρη τοῦ κόσμου, τὴν παλαιὰν καὶ νέαν ἱστορίαν, ἐμπορῶ δὲ νὰ εἴπω καὶ τὴν ἁγίαν Γραφὴν, δὲν δύναται κἀνεῖς νὰ τὰς ἐννοήσῃ καθὼς πρέπει χωρὶς τὰς γενικὰς γνώσεις, τὰς ὁποίας ἀποκτᾷ ἀπὸ τὴν γεωγραφίαν. Εἶναι προσέτι μάθημα τόσον τερπνὸν, ὅσον εἶναι ὠφέλιμον· διότι πραγματεύεται περὶ αὐτοῦ τοῦ ἀνθρώπου.

Ὑπάρχουν καὶ ἄλλα μαθήματα, τὰ ὁποῖα, ἂν καὶ δὲν μέλλῃ νὰ τὰ παραδώσῃ ὁ δημοδιδάσκαλος, εἶναι ὅμως πολλὰ ἐπιθυμητὸν νὰ τὰ γνωρίζῃ. Μεταξὺ τούτων εἶναι ἡ Ἱστορία, αἱ ἀρχαὶ τῆς Φυσικῆς καὶ τῆς Χημείας, ἡ Ἀστρονομία, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὰς κινήσεις τῶν πλανητῶν, ἡ Ζωολογία, καὶ ἡ Βοτανική. Οἱ περίεργοι μαθηταὶ θέλουν συχνότατα παρατηρεῖν πράγματα, περὶ τῶν ὁποίων θέλουν ζητεῖν πληροφορίας. Παραδείγματος χάριν, παρατηρεῖ τις ὅτι δύο ξυλάρια, κολυμβῶντα ἐλευθέρως εἰς τὸ νερὸν, ἔχουν κλίσιν τὸ ἓν πρὸς τὸ ἄλλο, ἢ ὅτι καὶ τὰ δύο σύρονται πρὸς τὸ πλάγιον τοῦ ἀγγείου, καὶ ζητεῖ ἐξήγησιν ἀπὸ τὸν διδασκαλόν του. Πῶς ἐμπορεῖ οὗτος νὰ ἐξηγήσῃ καθὼς πρέπει τὴν ἕλκυσιν, ἐὰν δὲν γνωρίζῃ τοὐλάχιστον τὰς ἀρχὰς τῆς Φυσικῆς;—Συμβαίνει ἔκλειψις τοῦ ἡλίου ἢ τῆς σελήνης. Ὄχι μόνον οἱ μαθηταὶ, ἀλλὰ καὶ οἱ γονεῖς των εἶναι περίεργοι νὰ μάθωσι τὰς αἰτίας τοῦ φαινομένου. Ἀπὸ ποῖον νὰ ζητήσωσι πληροφορίας, εἰμὴ ἀπὸ τὸν διδάσκαλον; Αὐτὸς λοιπὸν εἰς ταύτην καὶ εἰς χιλίας ἄλλας περιστάσεις θέλει εὑρεῖν χρησίμους τὰς ἀστρονομικάς του γνώσεις. Πρέπει νὰ ἐνθυμῆται προσέτι ὁ διδάσκαλος, ὅτι ἔχει χρέος ὄχι νὰ καταπιέζῃ καὶ νὰ ἐμποδίζῃ, ἀλλὰ νὰ διεγείρῃ καὶ νὰ ἐνθαρρύνῃ, τὴν περιέργειαν τῶν μαθητῶν του.—Φ. Δ. Ε.

ΗΘΙΚΗ ΥΠΕΡΟΧΗ ΤΩΝ ΓΡΑΦΩΝ.

Μεγαλη διαφορὰ μεταξὺ τῆς σοφίας τῶν θείων Γραφῶν, καὶ τῆς σοφίας τῶν βιβλίων τῶν ἀνθρώπων. Ἐὰν ἀναγνώσῃς τὸν περὶ ψυχῆς, τὸν περὶ ἀρετῆς, τὸν περὶ σωφροσύνης, ᾗ τοὺς περὶ τοῦ δικαίου λόγους τοῦ Πλάτωνος, πᾶσαν τὴν ἠθικὴν διδασκαλίαν τοῦ Ἀριστοτέλους, τὰ χρυσᾶ ἔπη τοῦ Πυθαγόρου, τὰ ἠθικὰ συγγράμματα τοῦ Πλουτάρχου, καὶ ἄλλα τοιαῦτα τῶν σοφῶν τοῦ κόσμου βιβλία, βλέπεις, ναὶ, εὕρεσιν νοημάτων πλουσίαν, διάθεσιν τῶν εὑρεθέντων εὔτακτον, εὕροιαν λόγου ἡδονικὴν, κάλλος συντάξεως τεχνικὸν, ἐπιχειρήματα γενναῖα, ἀποδείξεις ἰσχυρὰς, ᾗ ὅσα ἄλλα ἡ πάνδημος ῥητορικὴ καὶ ἡ κοσμικὴ διδάσκει φιλοσοφία· πλὴν, ἐνόσῳ μὲν ἀναγινώσκεις αὐτὰ, καὶ θαυμάζεις, καὶ ἡδύνεσαι, καὶ πείθεσαι· ἔπειτα, κλείσας τὸ βιβλίον, μένεις γυμνὸς τῷ πνευματικοῦ καρποῦ, ὡς καὶ τὸ πρότερον. Ὅταν δὲ ἀναγινώσκῃς τὰ λόγια, τὰ περιεχόμενα εἰς τὰ βιβλία τῶν θείων Γραφῶν, τότε ἡ θεία ἁπλότης, ἡ ἐν αὐτοῖς λάμπουσα, καὶ ἡ ἁπλῆ τῶν πραγμάτων ἀλήθεια, καὶ ἡ ἐν αὐτοῖς ἐπουράνιος σοφία, καὶ ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ καὶ ἡ δύναμις, ὄχι μόνον καθηδύνουν τὴν σωματικὴν αἴσθησιν, ἀλλ' ἐξεγείρουν ᾗ τῆς ψυχῆς σου τὸν πόθον, καὶ ὄχι μόνον πείθουν τὸν νοῦν, ἀλλὰ νικοῦν καὶ τὴν καρδίαν σου. Ὅθεν οἱ ἀναγνῶσται καὶ οἱ ἀκροαταὶ τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ καρποφοροῦσιν, εἷς μὲν τριάκοντα, εἷς δὲ ἑκατὸν, κατ' ἀναλογίαν τῆς καλῆς αὐτῶν προαιρέσεως.—ΘΕΟΤΟΚΗΣ.

ΠΕΡΙ ΚΑΡΔΙΑΣ, ΚΑΙ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΣ ΤΟΥ ΑΙΜΑΤΟΣ. ΑΡΙΘ. 1.

Η ζωη εἶναι μυστήριον· οἱ νόμοι αὐτῆς ἐπιστηρίζονται εἰς μίαν ἀρχὴν, ἥτις ὑπερβαίνει τὴν ἡμετέραν κατάληψιν· ὅλα δὲ τὰ ὑπὸ ζώων γινόμενα διακηρύττουν τρανότατα τὴν ἐνέργειαν τοῦ Θεοῦ, ὅστις μόνος ἐδύνατο νὰ κατασκευάσῃ, μόνος δύναται νὰ συντηρῇ αὐτὰ, ᾗ μόνος καταλαμβάνει τῆς ζωῆς τὸ μυστήριον. Ἀρχή τις μυστηριώδης, ὑπεκφεύγουσα τοῦ ἀνατόμου τὴν μάχαιραν, εὑρίσκεται εἰς πᾶσαν ἶνα, εἰς πᾶν νεῦρον, εἰς πᾶν σφαίριον αἵματος κυκλοφοροῦντος εἰς τὸ σῶμα· ὑπάρχει βέβαια τὶ, τὸ ὁποῖον δίδει αἴσθησιν εἰς τὰ νεῦρα, τὴν δύναμιν τῆς συστολῆς εἰς τὰς ἶνας, ᾗ τὸ ὁποῖον μεταβάλλει τὴν τροφήν μας εἰς θερμὸν ᾗ ζῶν αἷμα. Ποῖος δύναται νὰ ἐξηγήσῃ τί εἶναι ἡ ζωή! Ὅσον πλέον ἐρευνῶμεν, τόσον περισσότερον ἀποροῦμεν ᾗ θαυμάζομεν. Ποῖος σοφὸς δύναται νὰ καυχηθῇ ὅτι ἀνεκάλυψε τὰ ἀπόκρυφα τῆς φύσεως; [illegible] ἔντομον, ἢ νὰ ζωογονήσῃ τὸ νεκρὸν αὐτοῦ λείψανον, ἢ νὰ συνάξῃ καὶ νὰ ἑνώσῃ πάλιν τὰ στοιχειώδη αὐτοῦ μόρια, καὶ νὰ εἴπῃ, 'Ζῆθι;' Οὐδεὶς· ἀλλ' εἶναι Εἷς, ὅστις δύναται, ὅστις ᾗ τοῦτο καὶ ἄλλα πολλὰ ἔκαμεν, ἐκεῖνος ὅστις εἶπε, 'Γενηθήτω φῶς, καὶ ἐγένετο φῶς·' ὅστις ἔπλασε τὸν ἄνθρωπον καὶ ὅλα τὰ ζῶντα μὲ μόνον τὸν λόγον αὐτοῦ.

Ἀλλὰ μολονότι ἡ ζωὴ, ὅταν ἀφῃρημένως θεωρῆται, εἶναι μυστήριον, αἱ ἐνέργειαι ὅμως τῶν ζώντων σωμάτων, ἀπὸ τὰς ὁποίας ἀμέσως ἡ ὀργανική των ὕπαρξις κρέμεται, ὑπόκειται, μέχρι τινὸς, εἰς τὴν ἡμετέραν ἔρευναν, καὶ παρουσιάζουν εἰς τὸν σκεπτικὸν νόα ὑποθέσεις σπουδαιοτάτας. Μία ἐκ τῶν ζωτικῶν ἐνεργειῶν εἶναι ἡ κυκλοφορία τοῦ αἵματος, τὴν ὁποίαν διὰ νὰ καταλάβωμεν, πρέπει πρῶτον νὰ γνωρίσωμεν τὰ ὄργανα, διὰ τῶν ὁποίων ἀποτελεῖται· αὐτὰ δὲ εἶναι ἡ καρδία, αἱ ἀρτηρίαι, καὶ αἱ φλέβες· τὰ δύο τελευταῖα καλοῦνται καὶ μὲ γενικὴν ὀνομασίαν, αἱματηφόρα ἀγγεῖα.

Εἰς τὸν ἄνθρωπον, ὡς καὶ εἰς τὰ λοιπὰ τιτθηφόρα ζῶα, καὶ εἰς τὰ πτηνὰ, ἡ καρδία εἶναι σχηματισμένη κατὰ τὸ αὐτὸ σχέδιον. Εἰς δὲ τὰ ἑρπετὰ, ἰχθύας, καὶ τὰς κατωτέρας τάξεις τῶν ζώων, τὴν εὑρίσκομεν ποικιλοτρόπως μορφωμένην.

Αἱ παρατηρήσεις μας θέλουν ἁρμόζειν κυρίως εἰς τὰ τιτθηφόρα καὶ τὰ πτηνά.

Ἡ καρδία εἶναι μέγας τις κοῖλος μῦς, διῃρημένος ἐσωτερικῶς εἰς τέσσαρας μεγάλας κοιλότητας.

Εἰς τὰ τιτθηφόρα εἶναι θεμένη εἰς τὸν θώρακα μεταξὺ τῶν πνευμόνων, καὶ περιτυλιγμένη εἰς ὑμενοειδῆ σάκκον, ὀνομαζόμενον περικάρδιον· εἰς δὲ τὰ πτηνὰ δὲν ὑπάρχει ὁ κυρίως ὀνομαζόμενος θώραξ, καὶ οἱ πνεύμονες δὲν εἶναι ἐλεύθεροι, ἀλλὰ προσκολλημένοι εἰς τὰς πλευρὰς καὶ τοὺς σπονδύλους, οὕτω πως πληροῦντες τὰ μεταξὺ τῶν πλευρῶν κοιλώματα. Ἡ καρδία ἐκ τούτου δὲν εἶναι ἀκριβῶς εἰς τὸ αὐτὸ μέρος τοποθετημένη εἰς τὰ πτηνὰ, ὡς εἰς τὰ τιτθηφόρα· διαφέρει δὲ εἰς ὀλίγα τινὰ καὶ ὡς πρὸς τὴν κατασκευήν.

Αἱ τέσσαρες κοιλότητες τῆς καρδίας εἶναι τὸ δεξιὸν ὠτίον, καὶ τὸ δεξιὸν γαστρίδιον, τὸ ἀριστερὸν ὠτίον, ᾗ τὸ ἀριστερὸν γαστρίδιον.

Τὰ ὠτία εἶναι μικρὰ κοῖλα ὠτοειδῆ παραρτήματα ἢ κρεμαστάρια, μὲ μυώδη περιτειχίσματα, ἔχοντα δύναμιν ὀλίγην· φαίνονται δὲ μᾶλλον πλατυσμοὶ τῶν φλεβῶν, αἱ ὁποῖαι τελειόνουν εἰς αὐτὰ, παρὰ εἰδικαὶ καὶ χωρισταὶ κοιλότητες. Τὰ γαστρίδια σχηματίζουν τὸ μέγα μέρος τοῦτου ὀργάνου· τὰ περιτειχίσματά των εἶναι πυκνὰ καὶ μυώδη, ὄχι ὅμως ἐξίσου ᾗ τῶν δύο· τὰ τείχη τοῦ δεξιοῦ γαστριδίου, τὸ ὁποῖον μόνον στέλλει τὸ αἷμα εἰς τοὺς πνεύμονας, εἶναι ἀδυνατώτερα, ἐνῷ τὰ τοῦ ἀριστεροῦ γαστριδίου, ὅθεν τὸ αἷμα ἐξέρχεται εἰς ὅλα τὰ μέρη τοῦ σώματος, εἶναι εἰς τὸ ἄκρον δυνατὰ καὶ πυκνά. Τὰ γαστρίδια δὲν εἶναι ἐξωτερικῶς τόσον προδήλως διῃρημένα, ὅσον τὰ ὠτία· ἀλλ' ἡ μεταξὺ των ὁριστικὴ γραμμὴ σημειοῦται μὲ φλέβας ᾗ ἀρτηρίας, αἱ ὁποῖαι φαίνονται τρέχουσαι κάτω τῆς καρδίας εἰς τὴν ἄκραν αὐτῆς.

ΤΟ ΕΝ ΔΕΛΦΟΙΣ ΜΑΝΤΕΙΟΝ.

Τα παλαιότερα καὶ ὀνομαστότερα Ἑλληνικὰ μαντεῖα ἦσαν δύο, τὸ μὲν εἰς τὴν Δωδώνην, τὸ δὲ εἰς τοὺς Δελφούς· τὸ τελευταῖον ἀπέλαυεν ὑπόληψιν πολὺ μεγαλητέραν ὅλων τῶν ἄλλων· ἡ δ' ἀρχή του λέγεται νὰ ἐστάθη ὡς ἀκολούθως·—

Εἰς τὴν μεσημβρινὴν πλευρὰν τοῦ ὄρους Παρνασσοῦ ὑπῆρχεν ἀμφιθέατρόν τι λόφων, ἔχον εἰς τὴν μέσην βαθὺ σπήλαιον, ἐκ τοῦ ὁποίου ἀνέβαινε διὰ μέσου στενωτάτου ἀνοίγματος ἀτμός τις, προξενῶν ἰσχυρὰ ἀποτελέσματα εἰς τοὺς μυελοὺς τῶν ὅσοι ἤρχοντο ἐντὸς τῆς ἐπιρροῆς του. Τὸ φαινόμενον τοῦτο λέγεται ὅτι παρετηρήθη πρῶτον ὑπό τινος βοσκοῦ, τοῦ ὁποίου αἱ αἶγες, πλησίον εἰς τὰ χείλη τοῦ σπηλαίου βοσκόμεναι, ἔπεσαν εἰς παραδόξους σπασμοὺς, καὶ ὅστις, πλησιάσας νὰ κυττάξῃ εἰς τὸ χάσμα, ἐταράχθη καὶ αὐτὸς ὡς μαινόμενος. Ταῦτα ἐκοινοποιήθησαν εἰς τὴν περίχωρον, ᾗ οἱ κάτοικοι, ἀμαθεῖς καὶ δεισιδαίμονες, τὰ ἀπέδωκαν ἀμέσως εἰς θεὸν τινὰ διατρίβοντα εἰς τὸ σπήλαιον. Ὁ τόπος ἤρχισε νὰ θεωρῆται ὡς ἅγιος, καὶ ὅσοι ἤθελαν νὰ εἰδοποιηθῶσι περὶ τοῦ μέλλοντος, ἐπρόστρεχαν εἰς αὐτόν. Εἷς ἐνέπνεε τὸν ἀτμὸν, καὶ ὅ,τι ἐπρόφερεν ἐνῷ εὑρίσκετο εἰς τὴν προξενουμένην φρενίτιδα, ἐλογίζετο προφητεία. Ἐπειδὴ ὅμως τοῦ προφήτου τὸ ὑπούργημα, εἰς τοιαύτας περιστάσεις, ἦτο κινδυνῶδες,—διότι πολλοὶ ἀπὸ τὴν ὑπερβολικὴν ζάλην ἔπιπταν εἰς τὸ σπήλαιον καὶ ἐχάνοντο,—ἀπεφασίσθη ἀπὸ τοὺς κατοίκους τῆς περιχώρου, εἷς μόνον νὰ ἐμπνέῃ τὸν ἀτμὸν, καὶ πρὸς ἀσφάλειαν αὐτοῦ νὰ κατασκευασθῇ σανίδωμα ὑπεράνω τοῦ χάσματος. Γυνὴ ἐπροτιμήθη, παρθένος καταρχὰς, μετὰ ταῦτα ὅμως γερόντισσα· ὠνομάσθη δὲ Πυθία. Τὸ σανίδωμα ἐκαλεῖτο Τρίπους, καθότι ἐστηρίζετο ἐπάνω εἰς τρεῖς πόδας. Μὲ τὸν καιρὸν, ἀφοῦ ἐγνωρίσθη πλειότερον τὸ μαντεῖον, ἐκτίσθη ναὸς, καὶ διωρίσθησαν ἱερεῖς· οἵτινες, κινούμενοι ἀπὸ τὸ ἴδιον αὐτῶν συμφέρον,—διότι ἀπὸ τῷ νῦν ὅσοι ἤρχοντο νὰ συμβουλευθῶσιν ἔπρεπε νὰ φέρωσιν ἐντάμα καὶ ἀργύριον,—ἐδιοίκουν τὰς ὑποθέσεις τοῦ μαντείου τόσον ἐντέχνως, ὥστε ταχέως ἀπέκτησεν ὑπόληψιν ὡς τὸ ὀλιγώτερον σφαλτὸν ἀπ' ὅλα τὰ μαντεῖα τῆς Ἑλλάδος.

Οὕτω, ἀγνοοῦντες τὰς αἰτίας φυσικῶν φαινομένων, καταντοῦν οἱ ἄνθρωποι εἰς τὴν δεισιδαιμονίαν, ᾗ οὕτω οἱ φιλάργυροι μᾶλλον παρὰ φιλόθεοι πλανοῦν τοὺς πολλοὺς πρὸς τὸ ἴδιον αὐτῶν ὄφελος, μὴ διστάζοντες ἐνίοτε νὰ πράττωσι, χάριν τοῦ χρυσοῦ, καὶ σκληρότητας φρικτὰς, καθὼς εἰς τὴν προκειμένην περίστασιν· διότι λέγεται, ὅτι αἱ Πύθιαι, τὰς ὁποίας ἐβίαζαν νὰ ἐμπνέωσι τὸν ἀτμὸν, πίπτουσαι εἰς σπασμοὺς ἀληθινοὺς, προξενουμένους ἢ μόνον ἀπὸ τὸν ἀτμὸν, ἢ καὶ ἀπὸ τέχνην τινὰ τῶν ἐπιστατῶν, ἀπέθνησκαν πολλάκις ἐπάνω εἰς αὐτὸν τὸν τρίποδα, καὶ οἱ παραδιδόμενοι εἰς τοὺς Δελφοὺς χρησμοὶ δὲν ἦσαν πλὴν αἱ συλλαβαὶ, τὰς ὁποίας αἱ δυςυχεῖς αὗται ἐπρόφεραν εἰς τὴν ἀγωνίαν τοῦ θανάτου, συνηγμέναι καὶ συνηρμοσμέναι κατὰ τῶν ἱερέων τὴν ἀρέσκειαν!

Τροπος Μακροημερευσεως.— Ἐπεκράτει διὰ πολλοὺς χρόνους εἰς τὴν Κίναν παράδοξός τις δεισιδαιμονία καὶ πίστις, ὅτι μία τῶν ἐκεῖ αἱρέσεων εἶχεν ἀνακαλύψειν φάρμακον ἀθανασίας πρόξενον. Τρεῖς αὐτοκράτορες ἀπέθαναν καταροφήσαντες ποτόν τι, τὸ ὁποῖον ἔδωκαν εἰς αὐτοὺς οἱ εὐνοῦχοι τοῦ παλατίου μὲ ὑπόσχεσιν ὅτι ἔμελλε νὰ χορηγήσῃ ζωὴν ἀτελεύτητον. 'Ἡ καλητέρα μέθοδος τῷ νὰ μακρύνῃς τὴν ζωὴν, καὶ νὰ καταστήσῃς αὐτὴν εὐδαίμονα,' εἶπε σοφός τις Μανδαρῖνος πρὸς ἕνα τῶν μωραμένων τούτων ἡγεμόνων, 'εἶναι νὰ κυβερνᾷς τὰς ὀρέξεις σου, νὰ ὑποτάσσῃς τὰ πάθη σου, καὶ νὰ πράττῃς τὴν ἀρετήν. Οἱ πλειότεροι τῶν προκατόχων σου, ὦ αὐτοκράτορ! ἤθελαν ζήσειν εἰς βαθὺ γῆρας, ἂν ἠκολούθων τὴν συμβουλὴν, τὴν ὁποίαν σὲ δίδω.'

Μαθημα προς τους Αρχοντας.—Εἷς τῶν αὐτοκρατόρων τῆς Κίνας ἐξῆλθε ποτὲ νὰ περιοδεύσῃ τὰς ἐκτεταμένας ἐπαρχίας τοῦ κράτους αὐτοῦ, συνωδευμένος μὲ τὸν πρεσβύτερον υἱόν του. Μίαν τῶν ἡμερῶν ἔστησε τὴν ἅμαξαν εἰς τὸ μέσον τινῶν ἀγρῶν, ὅπου ἐδούλευαν οἱ ἄνθρωποι κοπιαστικώτατα. 'Σ' ἐπῆρα μαζῆ μου,' εἶπε πρὸς τὸν υἱόν του, 'διὰ νὰ ἴδῃς ὀφθαλμοφανῶς τοὺς μοχθηροὺς κόπους τῶν ἀθλίων γεωργῶν, ὥστε, γνωρίζων τοὺς ἱδρῶτας τοῦ ἔργου των, νὰ μὴ τοὺς καταβαρύνῃς μὲ φόρους ἀνυποφόρους.'

Η ΑΠΟ ΤΑ ΣΟΔΟΜΑ ΦΥΓΗ ΤΟΥ ΛΩΤ.

ΚΑΤΑ ΤΟΥΣ ΕΒΔΟΜΗΚΟΝΤΑ.

Ἦλθον δὲ οἱ δύο ἄγγελοι εἰς Σόδομα ἑσπέρας· Λὼτ δὲ ἐκάθητο παρὰ τὴν πύλην Σοδόμων. Ἰδὼν δὲ Λὼτ, ἐξανέστη εἰς συνάντησιν αὐτοῖς, καὶ προσεκύνησε τῷ προσώπῳ ἐπὶ τὴν γῆν, ᾗ εἶπεν, Ἰδού, Κύριοι, ἐκκλίνατε εἰς τὸν οἶκον τοῦ παιδὸς ὑμῶν, καὶ καταλύσατε, καὶ νίψασθε τοὺς πόδας ὑμῶν, καὶ ὀρθρίσαντες ἀπελεύσεσθε εἰς τὴν ὁδὸν ὑμῶν. Καὶ εἶπαν, Οὐχὶ, ἀλλ' ἐν τῇ πλατείᾳ καταλύσομεν. Καὶ κατεβιάσατο αὐτὸς, καὶ ἐξέκλιναν πρὸς αὐτόν· καὶ εἰσῆλθον εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ· καὶ ἐποίησεν αὐτοῖς πότον, καὶ ἀζύμους ἔπεψεν αὐτοῖς, καὶ ἔφαγον.

Ἡνίκα δὲ ὄρθρος ἐγένετο, ἐσπούδαζον οἱ ἄγγελοι τὸν Λὼτ, λέγοντες, Ἀναστὰς, λάβε τὴν γυναῖκά σε ᾗ τὰς δύο θυγατέρας σε, ἃς ἔχεις, καὶ ἔξελθε, ἵνα μὴ ᾗ σὺ συναπόλῃ ταῖς ἀνομίαις τῆς πόλεως. Καὶ ἐταράχθησαν. Καὶ ἐκράτησαν οἱ ἄγγελοι τῆς χειρὸς αὐτοῦ, καὶ τῆς χειρὸς τῆς γυναικὸς αὐτοῦ, καὶ τῶν χειρῶν τῶν δύο θυγατέρων αὐτοῦ, ἐν τῷ φείσασθαι Κύριον αὐτοῦ. Καὶ ἐγένετο, ἡνίκα ἐξήγαγον αὐτοὺς ἔξω, καὶ εἶπαν, Σώζων σῶζε τὴν σεαυτοῦ ψυχήν· μὴ περιβλέψῃς εἰς τὰ ὀπίσω, μὴ δὲ στῇς ἐν πάσῃ τῇ περιχώρῳ· εἰς τὸ ὄρος σώζου, μή ποτε συμπαραληφθῇς. Εἶπε δὲ Λὼτ πρὸς αὐτοὺς, Δέομαι, Κύριε, ἐπειδὴ εὗρεν ὁ παῖς σου ἔλεος ἐναντίον σου, καὶ ἐμεγάλυνας τὴν δικαιοσύνην σου, ὃ ποιεῖς ἐπ' ἐμὲ τοῦ ζῆν τὴν ψυχήν μου· ἐγὼ δὲ οὐ δυνήσομαι διασωθῆναι εἰς τὸ ὄρος· μή ποτε καταλάβῃ με τὰ κακὰ, ᾗ ἀποθάνω· ἰδοὺ πόλις αὕτη ἐγγὺς τοῦ καταφυγεῖν με ἐκεῖ, ἥ ἐστι μικρά· καὶ ἐκεῖ διασωθήσομαι· οὐ μικρά ἐστι;

ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΚ ΤΟΥ ΕΒΡΑΙΚΟΥ ΜΕΤΑΦΡΑΣΙΝ.

Ἦλθαν δὲ οἱ δύο ἄγγελοι εἰς τὰ Σόδομα τὸ ἑσπέρας· ᾗ ὁ Λὼτ ἐκάθητο εἰς τὴν πύλην τῶν Σοδόμων· καὶ καθὼς ἴδεν αὐτοὺς ὁ Λὼτ, ἐσηκώθη διὰ νὰ τοὺς προϋπαντήσῃ, καὶ ἐπροσκύνησε μὲ τὸ πρόσωπον ἕως τὴν γῆν. Καὶ εἶπεν, Ἰδὲ, Κύριοί μου, ἔλθετε, παρακαλῶ, εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ δούλου σας, ᾗ διανυκτερεύσετε, ᾗ πλύνετε τοὺς πόδας σας, καὶ τὸ πρωΐ, ἀφοῦ σηκωθῆτε, θέλετε ὑπάγειν εἰς τὸν δρόμον σας. Καὶ εἶπαν, Ὄχι, ἀλλὰ θέλομεν διανυκτερεύσειν εἰς τὴν πλατεῖαν. Αὐτὸς ὅμως τοὺς ἐβίασε πολὺ· ᾗ αὐτοὶ ἐστράφησαν πρὸς αὐτὸν, ᾗ ἐμβῆκαν εἰς τὴν οἰκίαν τε· καὶ ἔκαμεν εἰς αὐτοὺς συμπόσιον, καὶ ἔψησεν ἄζυμα, καὶ ἔφαγαν.

Καὶ ὅτε ἔγινεν αὐγὴ, ἐβίαζαν οἱ ἄγγελοι τὸν Λὼτ, λέγοντες, Σήκω, λάβε τὴν γυναῖκά σου, ᾗ τὰς δύο σου θυγατέρας, αἱ ὁποῖαι εὑρίσκονται ἐδῶ, διὰ νὰ μὴ συναπολεσθῇς καὶ σὺ εἰς τὴν ἀνομίαν τῆς πόλεως. Καὶ ἐπειδὴ ἀργοποροῦσεν, οἱ ἄνδρες τοῦ ἐπίασαν τὴν χεῖρα, καὶ τὴν χεῖρα τῆς γυναικός του, καὶ τὰς χεῖρας τῶν δύο θυγατέρων αὐτοῦ, ἐπειδὴ τὸν εὐσπλαγχνίσθη ὁ Κύριος, καὶ ἔκβαλαν αὐτὸν, καὶ τὸν ἔφεραν ἔξω τῆς πόλεως. Καὶ ὅτε ἔκβαλαν αὐτοὺς ἔξω, ὁ Κύριος εἶπε, Τάχυνε διὰ τὴν ζωήν σου, μὴ κυττάξῃς ὀπίσω σου, καὶ μὴ σταθῇς καθ' ὅλην τὴν περίχωρον· σπεῦσε εἰς τὸ ὄρος, διὰ νὰ μὴ χαθῇς. Καὶ εἶπεν ὁ Λὼτ πρὸς αὐτοὺς, Ὄχι, παρακαλῶ, Κύριε· ἰδοὺ τώρα ὁ δοῦλός σου εὑρῆκε χάριν ἔμπροσθέν σου, καὶ ἐμεγάλυνες τὸ ἔλεός σου, τὸ ὁποῖον ἔκαμες πρὸς ἐμὲ, φυλάττων τὴν ζωήν με· ἀλλ' ἐγὼ δὲν θέλω δυνηθῆν νὰ καταφύγω εἰς τὸ

καὶ ζήσεται ἡ ψυχή μου ἕνεκέν σου. Καὶ εἶπεν αὐτῷ, Ἰδοὺ ἐθαύμασά σου τὸ πρόσωπον καὶ ἐπὶ τῷ ῥήματι τούτῳ, τοῦ μὴ καταστρέψαι τὴν πόλιν, περὶ ἧς ἐλάλησας. Σπεῦσον οὖν τοῦ σωθῆναι ἐκεῖ· οὐ γὰρ δυνήσομαι ποιῆσαι πρᾶγμα, ἕως τοῦ ἐλθεῖν σε ἐκεῖ. Διὰ τοῦτο ἐκάλεσε τὸ ὄνομα τῆς πόλεως ἐκείνης, Σηγώρ. Ὁ ἥλιος ἐξῆλθεν ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ Λὼτ εἰσῆλθεν εἰς Σηγώρ. Καὶ Κύριος ἔβρεξεν ἐπὶ Σόδομα καὶ Γόμορρα θεῖον καὶ πῦρ παρὰ Κυρίε ἐξ οὐρανοῦ· καὶ κατέστρεψε τὰς πόλεις ταύτας, καὶ πᾶσαν τὴν περίχωρον, καὶ πάντας τοὺς κατοικοῦντας ἐν ταῖς πόλεσι, καὶ τὰ ἀνατέλλοντα ἐκ τῆς γῆς. Καὶ ἐπέβλεψεν ἡ γυνὴ αὐτοῦ εἰς τὰ ὀπίσω, καὶ ἐγένετο στήλη ἁλός.

Περὶ Νοος.—Τίποτε δὲν ὑπάρχει καλήτερα μοιρασμένον ἀπὸ τὸν νῶν· διότι καθένας νομίζει ὅτι ἔχει τόσον πολὺν, ὥστε ᾗ οἱ πλέον δυσάρεσοι εἰς τἄλλα δὲν συνειθίζουν νὰ ἐπιθυμῶσι περισσότερον ἀπ' ὅσον ἔχουν· εἰς τὸ ὁποῖον δὲν εἶναι πιθανὸν ὅλοι ν' ἀπατῶνται· ἀλλὰ τοῦτο μᾶλλον μαρτυρεῖ, ὅτι ἡ δύναμις τοῦ κρίνειν ὀρθῶς καὶ διαγινώσκειν τὸ ἀληθὲς ἀπὸ τὸ ψευδὲς, ἥτις εἶναι κυρίως τὸ ὀνομαζόμενον νοῦς ἢ ὀρθὸς λόγος, εἶναι φυσικὰ ἴση εἰς ὅλους τοὺς ἀνθρώπους. Καὶ οὕτω διαφέρομεν οἱ ἄνθρωποι κατὰ τὰς γνώμας, ὄχι διότι εἴμεθα ἄλλοι ἄλλων λογικώτεροι, ἀλλὰ μόνον διότι, διαφόρως θεωροῦντες τὰ αὐτὰ πράγματα, καταντῶμεν εἰς ἀνόμοια συμπεράσματα. Τρόντι, δὲν φθάνει νὰ ἔχῃ τις νοῦν καλὸν, ἀλλὰ τὸ κυριον εἶναι νὰ τὸν μεταχειρίζεται καλά. Αἱ μεγαλήτεραι ψυχαὶ εἶναι ἐπιδεκτικαὶ μεγίστων κακιῶν, καθὼς ᾗ μεγίστων ἀρετῶν· καὶ οἱ βραδύτατα βαδίζοντες ἐμποροῦν νὰ προχωρήσωσι πολὺ περισσότερον, ἂν ἀκολουθῶσι πάντοτε τὴν εὐθεῖαν ὁδὸν, παρὰ τοὺς τρέχοντας μὲν, ἀλλ' ἐκτρεπομένους ἀπ' αὐτήν.
—Καρτεσιος, μετάφρ. Ν. Πικκολου.

Ο Αραψ μεταχειρίζεται τὸν ἵππον αὐτοῦ ὡς σύντροφον. Εἰς μίαν σκηνὴν συγκατοικοῦν εἰρηνικὰ ὁ κύριος, ἡ γυνὴ, καὶ τὰ τέκνα του, καὶ ἡ φορὰς καὶ τὸ πωλάριόν τις· πολλάκις βλέπει τις τὰ μικρὰ παιδία νὰ ἀναβαίνωσιν ἀφόβως ἐπάνω εἰς τὰ ἥμερα ταῦτα ζῶα, καὶ νὰ τὰ χαδεύωσι ᾗ νὰ συμπαίζωσιν ἄβλαβῶς. Ὁ Ἄραψ οὐδέποτε δέρνει τὸν ἵππον του, ἀλλὰ τὸν ὁμιλεῖ, καὶ φαίνεται νὰ ἔχῃ μετ' αὐτοῦ φιλικὴν συναναστροφὴν· ἐκ τοῦ ἄλλου μέρους, ὁ πιστὸς οὗτος ὑπηρέτης δείχνει πρὸς τὸν κύριον αὐτοῦ ἴσην ἀγάπην, ᾗ εἶναι δὲ τόσον εὐάγωγος, ὥστε προθύμως στέκεται εἰς τὸ μέσον τοῦ ταχυτάτε δρόμου, εὐθὺς ἀφοῦ τὸν προστάξῃ ὁ κύριός τε.

ὄρος, μήπως μὲ προφθάσῃ τὸ κακὸν, ᾗ ἀποθάνω. Ἰδοὺ, παρακαλῶ, ἡ πόλις αὕτη εἶναι πλησίον, διὰ νὰ καταφύγω ἐκεῖ· καὶ εἶναι μικρά· καὶ ἐκεῖ, παρακαλῶ, νὰ φυλαχθῶ· δὲν εἶναι μικρά; καὶ ἡ ζωή με θέλει σωθῆν. Καὶ ὁ Κύριος εἶπεν εἰς αὐτὸν, Ἰδοὺ, σὲ δεχομαι ᾗ εἰς τοῦτο τὸ πρᾶγμα, νὰ μὴ καταστρέψω τὴν πόλιν, περὶ τῆς ὁποίας ἐλάλησες. Τάχυνε λοιπὸν, κατάφυγε ἐκεῖ, διότι δὲν θέλω ἐμπορέσειν νὰ κάμω τίποτε, ἕως νὰ φθάσῃς ἐκεῖ· διὰ τοῦτο ὠνόμασε τὴν πόλιν ἐκείνην Σηγώρ. Ὁ ἥλιος εἶχεν ἀνατείλειν ἐπάνω εἰς τὴν γῆν, ὅτε ὁ Λὼτ ἐμβῆκεν εἰς τὴν Σηγώρ. Καὶ ὁ Κύριος ἔβρεξεν ἐπάνω εἰς τὰ Σόδομα ᾗ Γόμορρα θειάφιον καὶ πῦρ παρὰ Κυρίε ἀπὸ τὸν οὐρανόν· καὶ ἐξωλόθρευσε τὰς πόλεις ταύτας, καὶ ὅλα τὰ περίχωρα, καὶ ὅλους τοὺς κατοίκες τῶν πόλεων, ᾗ τὰ φυτὰ τῆς γῆς. Ἡ δὲ γυνὴ αὐτοῦ ἐκύτταξεν ὀπίσω, καὶ ἔγινε στήλη ἅλατος.

ΒΙΑΣ.

Ο Βιας, εἷς τῶν ἑπτὰ σοφῶν τῆς Ἑλλάδος, ἐγεννήθη εἰς τὴν Πριήνην, ἐκ πατρος τὄνομα Τευτάμου. Ὁ χρόνος τῆς γεννήσεως καὶ τοῦ θανάτου αὐτοῦ δὲν γνωρίζεται ἀκριβῶς· ἀλλὰ φαίνεται ἀπὸ τὸν Ἡρόδοτον (ά. 170) ὅτι ἔζη περὶ τὸν καιρὸν, ὅτε πρῶτον ἐκυρίευσαν οἱ Πέρσαι τὴν Ἰωνίαν, ἐπὶ Κύρου, π. Χ. 544—539. Τὰ περὶ αὐτοῦ ἱστορούμενα εἶναι ὀλιγώτατα, ἀλλὰ μεταξὺ των ὑπαρχει τὸ ἑπόμενον·—Ἀγοράσας εὐγενεῖς τινὰς Μεσσηνίας κόρας, αἵτινες εἶχαν αἰχμαλωτισθῆ, τὰς ἀνέθρεψεν ὡς νὰ ἦσαν ἴδιαί του θυγατέρες, τὰς ἐπροικισε, καὶ τὰς ἐστειλεν εἰς τὴν πατρίδα των, χωρὶς λύτρον, πρὸς τοὺς ἰδιους αὐτῶν γονεῖς. Μετ' ὀλίγον, ὅτε ἁλιεῖς τινες, Ἀθηναῖοι ἢ Μιλήσιοι, ἐπίασαν εἰς τὰ δίκτυά των τρίποδα, φέροντα ἐπιγραφὴν Τῷ σοφῷ, ἐφάνησαν αἱ νεανίδες αὗται, ἢ ὁ πατήρ των, καὶ, διηγηθεῖσαι τὴν πρᾶξιν τοῦ Βιαντος, κατωρθωσαν νὰ δοθῇ ὁ τρίπους εἰς τὸν ἴδιον αὐτῶν εὐεργέτην. Ὁ Βίας ἐστειλε τὸν τρίποδα εἰς τὸν ἐν Δελφοῖς Ἀπόλλωνα, ὑποδηλῶν ὅτι ὁ τίτλος τοῦ σοφοῦ ἀνήκει εἰς μόνον τὸν Θεὸν, ἢ, κατ' ἄλλους, τὸν ἀφιέρωσεν εἰς τὸν Θηβαῖον Ἡρακλέα. Ἀλλὰ τὴν ἱστορίαν ταύτην τοῦ τρίποδος διηγοῦνται ποικιλοτρόπως· ὅθεν εὐλόγως εἰκάζεται ὅτι δὲν εἶναι παρὰ εὐφυὲς ἐπιτόδευμα, διὰ νὰ ἐξηγήσῃ τάχα πόθεν ἔλαβεν ἀρχὴν ὁ τῶν Ἑπτὰ Σοφῶν τίτλος.

Λέγει ὁ Ἡρόδοτος, ὅτι, ὁπότε εἰσέβαλαν εἰς τὴν Ἰωνίαν οἱ Πέρσαι, ὁ Βίας ἐσυμβούλευσε γενικὴν μετοικεσίαν εἰς τὴν Σαρδώ. Δὲν εἰσηκούσθη ὅμως ἡ συμβουλὴ, ᾗ ὁ Βίας ἐτελεύτησε τὴν ζωὴν εἰς τὴν ἰδίαν του πατρίδα. Ἐκ τῶν

περὶ αὐτοῦ ἱστορουμένων εἶναι ᾗ τοῦτο· Ὅτε ὁ Ἀλυάττης, βασιλεὺς τῆς Λυδίας, ἐπολιόρκει τὴν Πριήνην, ὁ Βίας ἐπάχυνε δύο ἡμιόνους, ᾗ τὰς ἔστειλεν ἔξω εἰς τὸ Λυδικὸν στρατόπεδον. Ἰδὼν ὁ βασιλεὺς τὴν εὐεξίαν τῶν ζώων, ἐξεπλάγη ᾗ ἠθύμησε, συμπεραίνων ὅτι ὑπάρχει ἀκόμη ἀφθονία τροφῶν εἰς τὴν πόλιν· ὅθεν ἔστειλε μηνυτὴν νὰ πραγματευθῇ περὶ εἰρήνης. Εἰς τὴν περίστασιν ταύτην, παρήγγειλεν ὁ Βίας εἰς τοὺς συμπολίτας του νὰ κάμωσι σωροὺς ἀπὸ ἄμμον, καὶ νὰ τοὺς σκεπάσωσι μὲ ὀλίγον σῖτον. Ἐφρόντισε δὲ νὰ ἴδῃ ὁ μηνυτὴς τοὺς σωροὺς τούτους· ὁ ὁποῖος φυσικά, ἐπιστρέψας, παρέστησε τὴν ἀφθονίαν τῆς πόλεως εἰς τρόπον, ὥστε ὁ Ἀλυάττης ἐδέχθη ἀμέσως ἄρθρα εἰρήνης. Παρόμοιόν τι διηγεῖται ὁ Ἡρόδοτος περὶ τοῦ Θρασυβούλου, τυράννου τῆς Μιλήτου (ἀ. 21, 22.) Ὁ αὐτὸς συγγραφεὺς (ἀ. 27.) ἱστορεῖ τὸν τρόπον, κατὰ τὸν ὁποῖον ὁ Βίας ἢ ὁ Πιττακὸς ἐμπόδισε τὸν Κροῖσον τοῦ νὰ ἐφορμήσῃ κατὰ τῶν Ἑλληνικῶν νήσων. Εἶναι δὲ τὰ διηγήματα ταῦτα ἀξιοσημείωτα, ἐπειδὴ μᾶς δεικνύουν τί πρέπει νὰ φρονῶμεν περὶ τῶν Ἑπτὰ Σοφῶν. Δὲν ἦσαν φιλόσοφοι κατὰ τὴν σημερινὴν σημασίαν τῆς λέξεως, ἄνθρωποι δηλαδὴ ἐνησχολημένοι περὶ τὸ θεωρητικὸν μέρος τῶν ἐπιστημῶν· διότι μόνος ὁ Θαλῆς ὑπῆρξε τοιοῦτος· ἀλλ' ἁπλῶς ἄνδρες μεγάλην χαίροντες ὑπόληψιν διὰ ἠθικάς, πολιτικάς, ἢ νομοθετικὰς γνώσεις, ὡς ὑπῆρχαν τότε. Ὅθεν καὶ τὰ σωζόμενα ὀλίγα τῆς σοφίας αὐτῶν λείψανα περιλαμβάνονται εἰς συντόμους, οὐσιώδεις γνώμας, ἡ ἔννοια τῶν ὁποίων ὡς ἐπιτοπλεῖστον εἶναι εἰς ἡμᾶς τόσον πασίγνωστος, ὥστε νὰ τὰς θεωρῶμεν ὡς αὐτοφανεῖς προτάσεις, καὶ νὰ τιμῶμεν ὀλιγώτερον τοῦ δέοντος τὴν ἀξίαν ἐκείνων, οἵτινες πρῶτοι τὰς ἀπήγγειλαν. Τοιαύτης φύσεως ἀποφθέγματα ἀποδίδονται εἰς τὸν Βίαντα διάφορα, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ τὰ ἑφεξῆς.

Ἐρωτηθείς, 'Τί δύσκολον καὶ ὀχληρόν;' ἀπεκρίθη, 'Νὰ ὑποφέρῃ τις γενναίως τὰς μεταβολὰς ἀπὸ τὸ καλήτερον εἰς τὸ χειρότερον.'— 'Τί γλυκὺ εἰς τὸν ἄνθρωπον;' 'Ἡ ἐλπίς.' 'Καλήτερον εἶναι,' ἔλεγε, 'νὰ κρίνῃ τις ἐχθροὺς παρὰ φίλους· διότι ἀπὸ τοὺς δύο ἐχθροὺς ὁ εἷς μέλλει βέβαια νὰ γένῃ φίλος· ἀπὸ δὲ τοὺς δύο φίλους ὁ εἷς μέλλει βέβαια νὰ γένῃ ἐχθρός.' 'Ἡ ζωὴ πρέπει οὕτω νὰ οἰκονομῆται, ὡς νὰ εἴχέ τις καὶ πολὺν καὶ ὀλίγον καιρὸν νὰ ζήσῃ.' 'Μὴ σπεύδῃς νὰ ἐπιχειρήσῃς τί· ἀλλ' ὅ,τι ἀρχίσῃς, ἐξακολούθει-το.' 'Λάβε τὴν φρόνησιν ὡς τὸ ἐφόδιον τοῦ ἀπὸ τὴν νεότητα εἰς τὸ γῆρας ταξειδίου· αὐτὴ μόνη εἶναι κτῆμα ἀναφαίρετον.' Κατὰ τὴν γνώμην ταύτην, ὁπότε, εἰς μίαν περίστασιν, ὅλοι, ἐκτὸς ἑαυτοῦ, συνήθροιζαν τὰ πολύτιμά των διὰ νὰ φύγωσιν, αὐτὸς ἀπεκρίθη πρὸς τοὺς θαυμάζοντας τὴν ἀδιαφορίαν του, 'Ἐγὼ πάντοτε σηκόνω ἐπάνω μου ὅλα ὅσα ἔχω.' Λέγεται ὅτι ἔγραψε δισχιλίους στίχους περὶ τοῦ πῶς ἠδύνατο μάλιστα νὰ εὐδαιμονήσῃ ἡ Ἰωνία. Ἐφημίζετο ὡς ἔμπειρος δικηγόρος· τὴν ἱκανότητα ὅμως αὐτοῦ μετεχειρίζετο πάντοτε πρὸς ὑπεράσπισιν τοῦ δικαίου. Ὁ θάνατος αὐτοῦ ἠκολούθησεν, ἀφοῦ ἐδικηγόρησεν εὐτυχῶς εἰς ἔσχατον γῆρας. Μετὰ τὸν ἀγῶνα, ἐπεστήριξε τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ εἰς τὸν κόλπον τοῦ ἐγγόνου του, καὶ, ἀφοῦ διελύθη τὸ δικαστήριον, εὑρέθη νεκρός. Οἱ συμπολῖταί του τὸν ἐνταφίασαν λαμπρῶς μὲ δημόσιον δαπάνην, καὶ ἀφιέρωσαν εἰς αὐτὸν ναὸν, τὸν ὁποῖον ἐκάλεσαν Τευτάμιον.

ΝΗΠΙΟΥ ΚΙΝΔΥΝΟΣ.

Χωρικός τις, μετὰ τῆς συζύγου ᾗ τῶν τριῶν αὐτοῦ τέκνων, ὑπῆγε ποτὲ νὰ περάσῃ τὸ καλοκαίριον εἰς ἓν ἀπὸ τὰ ὄρη τῶν Ἄλπεων, ὅπου ὑπῆρχεν ἀφθονία τροφῆς διὰ τὰ ποίμνιά του. Τὸ μεγαλήτερον αὐτοῦ ἀγόριον, ὀκταετὲς τὴν ἡλικίαν, ἦτο φρενοβλαβὲς ἐκ γενετῆς· τὸ δεύτερον, πέντε χρόνων ἡλικίας, ἦτον ἄλαλον· τὸ δὲ νεώτερον, βρέφος. Ἔτυχε μίαν τῶν ἡμερῶν, τὸ πρωΐ, ν' ἀφεθῇ τὸ μικρὸν τοῦτο εἰς τὴν ἐπισταστίαν τῶν ἀδελφῶν του· οἱ τρεῖς δὲ ὁμοῦ νὰ πλανηθῶσιν ἀρκετὰ μακρὰν ἀπὸ τὴν καλύβην. Ὅτε ἡ μήτηρ ἐξῆλθεν εἰς ζήτησιν αὐτῶν, ηὗρε μὲν τὰ δύο μεγαλήτερα, ἀλλὰ τοῦ μικροτέρου δὲν ἠμπόρεσε νὰ ἀνακαλύψῃ οὐδὲν ἴχνος. Ὁ φρενοβλαβὴς παῖς ἐφαίνετο εἰς ἔκστασιν χαρᾶς, ἐνῷ ὁ βωβὸς ἐτρεμεν ἀπὸ τὸν φόβον. Ματαίως ἐπροσπαθοῦσεν ἡ ταλαίπωρος μήτηρ νὰ μάθῃ ἐξ αὐτῶν τί ἀπέγινε τὸ τέκνον της. Οὐδ' ἀπὸ τοῦ λολοῦ τὰ κωμικὰ παίγνια, οὐδ' ἀπὸ τοῦ φρονίμου τὸν φόβον δὲν ἐκαταλάμβανε τίποτε. Ὁ ἄλαλος εἶχε σχεδὸν χαμένας τὰς αἰσθήσεις αὐτοῦ, ἐνῷ ὁ μωρὸς ἦτον ὑπὲρ τὸ σύνηθες εὔθυμος καὶ ζωηρός. Ἐχόρευεν, ἐγέλα, καὶ ἐχειρονόμει, ὡς νὰ ἐμιμεῖτο τὰ κινήματα ἀνθρώπου, ὅστις εἶχεν ἁρπάσειν ἀγαπητόν τι ὑποκείμενον, καὶ σφιγκτὰ ἐναγκαλισθῆν αὐτό. Τοῦτο ὅμως ἦτο μικρά τις παρηγορία εἰς τὴν ταλαίπωρον γυναῖκα, διότι ἐφαντάζετο ὅτι κανένας γνώριμος εἶχεν ἀπαντήσειν τὰ παιδία, καὶ ἐπάρειν τὸ βρέφος. Ἀλλ' ἐνύκτωσε καὶ ἐξημέρωσε χωρὶς νὰ φανερωθῇ τίποτε περὶ τοῦ χαμένη τέκνου. Τὴν ἐπαύριον, ἐνῷ οἱ γονεῖς ἐξηκολούθουν ἀκόμη γυρεύοντες, ἐπέταξεν ἀετός τις ὑπεράνω αὐτῶν· εἰς τὴν θέαν τούτου ὁ μωρὸς ἀνενέωσε τὰ κωμικά του παίγνια, ὁ δὲ βωβὸς ἐπροσκολλήθη εἰς τὸν

πατέρα του μὲ πεφοβισμένας καὶ ἀγωνιώσας κραυγάς. Ἐγνώρισαν τώρα τὴν φρικώδη ἀλήθειαν, ὅτι ἄγριόν τι πτηνὸν εἶχεν ἁρπάσειν εἰς τοὺς ὄνυχας αὐτοῦ τὸ δυστυχὲς νήπιον, καὶ ὅτι ὁ λολὸς ἔχαιρε διότι ἐκβῆκεν ἀπὸ τὴν μέσην τὸ ἀντικείμενον τῆς ζηλοτυπίας του!

Τὴν πρωΐαν, κατὰ τὴν ὁποίαν τοῦτο συνέβη, ἐκάθητο γενναῖός τις τῶν Ἄλπεων κυνηγὸς πλησίον εἰς τὴν φωλεὰν ἑνὸς ἀετοῦ, ἐλπίζων νὰ θανατώσῃ αὐτὸν ἐπιστρέφοντα. Ἀφοῦ ἐπερίμενεν ἱκανὴν ὥραν, ἴδε τὸ τερατῶδες ὄρνεον βραδέως διασχίζον τὸν ἀέρα, καὶ σιμόνον πρὸς τὸν βράχον, ὅπου εἶχεν ᾠκοδομημένην τὴν φωλεάν. Ἀλλὰ φαντάσου τὴν φρίκην αὐτοῦ, ὅτε ἤκουσε τὰ κλαύματα, καὶ διέκρινε τὴν μορφὴν βρέφους εἰς τοὺς τρομεροὺς ὄνυχας τοῦ πλησιάζοντος ἀετοῦ. Εὐθὺς ἔκαμεν ἀπόφασιν—νὰ πυροβολήσῃ κατὰ τοῦ πτηνοῦ μὲ ὁποιονδήποτε κίνδυνον, ἅμα ἤθελε καθίσειν ἐπὶ τῆς φωλεᾶς, καὶ κάλλιον νὰ σκοτώσῃ τὸ παιδίον παρὰ νὰ τὸ ἀφήσῃ νὰ κατασχισθῇ ᾗ κομματιασθῇ ἀπὸ τὸν φρικτὸν ἅρπαγα. Μὲ σιωπηλὴν εὐχὴν καὶ μὲ σταθερὸν ὀμματίασμα ἔστησε τὸ τουφέκιον αὐτοῦ ὁ ὀρεινόμος. Ἡ πάλλα διεπέρασε κατευθεῖαν τὴν κεφαλὴν ἢ τὴν καρδίαν τοῦ ἀετοῦ, καὶ μετὰ μίαν στιγμὴν ἔλαβε τὴν ἀνέκφραστον ἀγαλλίασιν ὁ ἀτρόμητος κυνηγὸς ν' ἁρπάσῃ θριαμβευτικῶς τὸ τέκνον ἀπὸ τὴν φωλεάν. Ἦτο δὲ καταπληγωμένον ἀπὸ τοὺς ὄνυχας τοῦ ἀετοῦ εἰς ἕνα τῶν βραχιόνων καὶ εἰς τὰς πλευράς του, ἀλλ' ὄχι θανατηφόρως· ᾗ μετὰ εἰκοσιτέσσαρας ὥρας ἀφοῦ ἐχάθη, ἔλαβε τὴν εὐχαρίστησιν νὰ τὸ ἐπιστρέψῃ εἰς τῆς μητρὸς αὐτοῦ τὰς τρυφερὰς ἀγκάλας.

ΤΑΠΕΙΝΟΦΡΟΣΥΝΗ.

Ὅταν οἱ μεταλλουργοὶ σκαλίζωσι μόνην τὴν ἄνω ἐπιφάνειαν τῆς γῆς, τότε χῶμα εὑρίσκουσι καὶ κονιορτόν· ὅταν δὲ, σκάπτοντες, φθάσωσιν εἰς τῆς γῆς τὸ βάθος, τότε συναντῶσι τὸ καθαρὸν χρυσίον. Ἐνόσῳ ἡμεῖς βλέπομεν τὴν ἔξω ἐπιφάνειαν τῶν πραγμάτων, ὕλην ὑπερηφανείας εὑρίσκομεν ᾗ ἐπάρσεως· ὅταν δὲ ἐμβάψωμεν τὸν νοῦν ἡμῶν εἰς τὸ βάθος τῆς καταστάσεως αὐτῶν, τότε ἐξάγομεν τῆς ταπεινώσεως τὸν θησαυρὸν, τότε ἀγρεύομεν τῆς ταπεινοφροσύνης τὴν ἀρετὴν, καθὼς οἱ κολυμβηταὶ, οἱ καταβαίνοντες εἰς τὸ βάθος τῆς θαλάσσης, ἁλιεύουσι τοὺς μαργαρίτας. Ἄνθρωπε, τί σε φυσᾷ ᾗ ἐπαίρει; ἡ εὐφυΐα τοῦ νοός σου; τὸ κάλλος τοῦ προσώπου σου; ἡ ἀνδρεία τοῦ σώματός σου; Μὴ βλέπῃς μόνον τὰ ἔξω, μὴ βλέπῃς μόνην τὴν τούτων ἐπιφάνειαν. Ἐὰν ταῦτα μόνα βλέπῃς, ὑπερηφανεύεσαι· βλέπε τὰ ἔσω, προσήλωσον τὸν νοῦν σου εἰς τὸ βάθος, ᾗ εἰς τὴν ἐσωτερικὴν τούτων κατάστασιν. Τότε βλέπεις ὅτι αὐτὰ εἶναι φύσει μεταβλητὰ, ἀπὸ μιᾶς ὥρας εἰς ἄλλην· τότε βλέπεις ὅτι αὔριον ἐξαφανίζει αὐτὰ ὁ θάνατος, ᾗ μεταβάλλει εἰς σκωλήκων βρῶμα καὶ δυσωδίαν· τότε δὲ, γνωρίζων τὸ εἶναί σου ᾗ τὴν εὐτέλειάν σου, καταπιέζεις τὰ φυσήματά σου διὰ τὰ ἀγαθὰ τῆς φύσεως, ᾗ ταπεινοῖς τὴν καρδίαν σου.

Τί σε φυσᾷ; ἡ σοφία σου, ᾗ ἡ ἐπιστήμη σου; Μὴ βλέπῃς τὰ ἔξω, ἀλλὰ συλλογίζου τὰ ἔσω· μὴ τὴν ἐπιφάνειαν, ἀλλὰ τὸ βάθος. Ἐὰν στοχασθῇς τὰ ἔσω ᾗ τὸ βάθος, βλέπεις ἀμάθειαν, καὶ οὐχὶ σοφίαν, σκότος, καὶ οὐχὶ ἐπιστήμην· βλέπεις ὅτι ὅσα καὶ αὐτοὶ οἱ νομιζόμενοι σοφοὶ γινώσκουσιν, ὡς πρὸς ἐκεῖνα ὅσα ἀγνοοῦσι, λόγον ἔχουσιν, ὁποῖον αἱ μυριάδες τῶν μυριάδων πρὸς τὸ ἕν, ὁποῖον μία ῥανὶς ὕδατος πρὸς ὅλην τὴν θάλασσαν. Βλέπεις ὅτι δὲν δύνασαι νὰ κατανοήσῃς οὐδὲ ἑνὸς μύρμηκος τὴν φύσιν καὶ τὰ ἰδιώματα· ὅθεν ταπεινοῖς τὴν ἔπαρσιν διὰ τὰ κτητά ἀγαθά σου, καὶ συντρίβεις τοῦ νοός σου τὴν ὑπερηφάνειαν.

Ἄνθρωπε, διατί αἴρεις τὰς ὀφρύας, καὶ καυχᾶσαι ὅτι ὑπερέχεις τοὺς ἄλλους; διὰ τὰ ἀγαθὰ τὰ τυχηρά; διὰ τὸν πλοῦτόν σου; διὰ τὰ ἀξιώματά σου; διὰ τὴν προστασίαν τῶν ἀρχόντων; Βλέπε βαθύτερα· αὔριον στρέφει ὁ τροχὸς τοῦ κόσμου, καὶ τὸν πλοῦτόν σου σκορπίζουσιν αἱ συμφοραὶ, τὰ δὲ ἀξιώματά σου ἐξευτελίζει ὁ ἐξουσιαστὴς, οἱ δὲ προστάται σου μεταβάλλουσι γνώμην καὶ τύχην. Αὔριον τέλος πάντων ἔρχεται ὁ θάνατος, καὶ ἄλλοι μὲν παραλαμβάνουσι τὸν πλοῦτόν σου, ἴσως ἐκεῖνοι, τοὺς ὁποίους μισεῖς καὶ ἀποστρέφεσαι· ὡς καπνὸς δὲ ἐξουδενοῦνται τὰ ἀξιώματά σου, ἄπρακτοι δὲ διαμένουσιν ὄχι μόνον οἱ προστάται καὶ φίλοι, ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ οἱ συγγενεῖς σου. Ἔρχεται ὁ θάνατος, καὶ τότε, κἂν ἔχῃς τοῦ Κροίσου τὰ τάλαντα, κἂν ἔχῃς βασιλικὰ ἀξιώματα, κἂν ἔχῃς πᾶσαν τὴν δόξαν τοῦ κόσμου τούτου, ἓν μόνον σάβανον σὲ μένει, καὶ τρεῖς πήχεις γῆς διὰ τὸν τάφον σου· 'διότι πᾶσα σὰρξ ὡς χόρτος, καὶ πᾶσα δόξα ἀνθρώπου ὡς ἄνθος χόρτου· ἐξηράνθη ὁ χόρτος, καὶ τὸ ἄνθος αὐτοῦ ἐξέπεσεν.' Ἐὰν ταῦτα στοχάζεσαι, καταβιβάζεις τὰ ὄμματά σου κάτω εἰς τὴν γῆν, ᾗ πληροῖς τὸν νοῦν σου ταπεινοφροσύνης.

Ἄνθρωπε, διατί ὑπερηφανεύεσαι, ᾗ κατακρίνεις τοὺς ἄλλους ὡς ἁμαρτωλοὺς ᾗ ἀπηλπισμένους; Διότι ἀπέχεις ἀπὸ τὰς κοινὰς καὶ σαρκικὰς ἁμαρτίας; Διότι νηστεύεις, ᾗ προσεύχεσαι, καὶ ἐλεεῖς τοὺς πτωχούς; Ἀλλὰ στρέψε τὰ ὄμματά σου εἰς τὸν ἐσωτερικὸν ἄνθρωπον, ὅπου ἡ ἀρετὴ θεμελιοῦται. Ἐὰν ἐξετάσῃς τὰ

βάθη τῆς συνειδήσεώς σου, τότε βλέπεις τὰς ἀκαθαρσίας τοῦ νοός σου, τὸν βόρβορον τῆς καρδίας σου, καὶ τοὺς μολυσμοὺς τῆς ψυχῆς σου· τότε βλέπεις πόσα λείπουσιν εἰς ἀναπλήρωσιν τοῦ Χριστιανικοῦ χρέους σου· τότε βλέπεις ὅτι πᾶσαν ὥραν καὶ πᾶσαν στιγμὴν ἀναβαίνει διὰ τῶν θυρίδων σου, ἤγουν διὰ τῶν αἰσθήσεών σου, ὁ θάνατος εἰς τὴν ψυχήν σου. Ἐὰν ἐρευνήσῃς ἀκριβῶς τὰς προσβολὰς τῆς ἁμαρτίας, τοὺς συνδυασμοὺς, τὰς πάλας, τὰς συγκαταθέσεις εἰς τὴν ἀνομίαν, καὶ τὰς ἀκαθάρτους ἐπιθυμίας τῆς καρδίας σου, τότε βλέπεις σεαυτὸν βεβυθισμένον εἰς τὸ πλῆθος τῶν ἀνομιῶν σου. Ὅθεν, ἀντὶ νὰ μεγαλορρημονῇς ὡς ὁ Φαρισαῖος, τύπτεις τὸ στῆθος ὡς ὁ Τελώνης, καὶ μὲ ταπεινοφροσύνην καὶ μετάνοιαν κραυγάζεις, "Ὁ Θεὸς, ἱλάσθητί μοι τῷ ἁμαρτωλῷ.'—ΘΕΟΤΟΚΗΣ.

ΜΝΗΜΟΝΙΚΟΝ ΠΑΡΑΔΟΞΟΝ.

ΕΥΡΙΣΚΕΤΑΙ εἰς τὴν Ἀγγλίαν τυφλός τις γηραλέος ψωμοζήτης, τοῦ ὁποίου ἡ μνήμη ἔχει δύναμιν σχεδὸν ἀπίστευτον. Ὅτε μετὰ τὸν θανατον τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἠναγκάσθη ὁ ἀνὴρ οὗτος νὰ περιέρχεται ψωμοζητῶν, ἐξεπλάγη ὁ κόσμος παρατηρήσας ὅτι ἐγνώριζεν ἐκ στήθους ὅλην τὴν ἁγίαν Γραφὴν, Παλαιάν τε καὶ Νέαν Διαθήκην! Ἀνάφερε ῥητὸν τῆς Γραφῆς ὁποιονδήποτε, καὶ ὁ τυφλὸς σὲ λεγει ἀμέσως τὸ κεφάλαιον καὶ τὸ ἐδάφιον· ἢ πρόβαλε τον ὁποιονδήποτε κεφάλαιον καὶ ἐδάφιον, καὶ σὲ ἀπαγγέλλει ἀπαραλλάκτως τὸ ῥητόν. Κύριός τις, θέλων νὰ δοκιμάσῃ αὐτὸν, ἀνέγνωσεν ἐδάφιον τῆς Βίβλου μὲ μικρὰν λεκτικὴν ἀλλοίωσιν. Ὁ τυφλὸς ἐδίσταση μὲν ὀλίγον, ἔπειτα δὲ ἐφανέρωσεν εἰς ποῖον μέρος εὑρίσκεται, λέγων ὅμως ὅτι δὲν εἶχεν ἀναγνωσθῆν ὀρθά· τότε τὸ ἀπήγγειλεν αὐτὸς καθὼς εἶναι εἰς τὸ βιβλίον, διορθώσας τὸ ἐπίτηδες γενόμενον μικρὸν σφάλμα. Τὸν ἠρώτησεν ὁ κύριος μετὰ ταῦτα τί περιέχει τὸ ἑννενηκοστὸν ἐδάφιον τοῦ ἑβδόμου κεφαλαίου τῶν Ἀριθμῶν. Ὁ γέρων πάλιν ἐφάνη συγκεχυμένος διὰ μίαν στιγμὴν, ἔπειτα δὲ, 'Μὲ περιγελᾶτε, κύριοι.' ἐξεφώνησε· 'τὸ κεφάλαιον αὐτὸ ἔχει μόνον ὀγδοήκοντα ἐννέα ἐδάφια.' Ἄλλα διάφορα τοῦ αὐτοῦ εἴδους πειράματα ἐπέτυχαν ἐξίσου. Πολλάκις ἠρωτήθη περὶ διδαχῆς ἢ λόγου ἐκφωνηθέντος τὴν προτεραίαν, καὶ πάντοτε εὕρηκαν οἱ ἐξεταστὰι αὐτοῦ, ὅτι, ἂν εἶχαν ὑπομονὴν, ἠμπόρων ν' ἀκούσωσι πάλιν ἀπὸ τὸ στόμα τοῦ τυφλοῦ γέροντος ὁλόκληρον τὴν διδαχὴν ἢ τὸν λόγον.

Δὲν εἶναι ὀλίγοι ὅσοι ἐφημίσθησαν διὰ μνημονικὰς δυνάμεις· ὁ Σκαλίγερος ἠμπόρει νὰ ἐπαναλάβῃ ἑκατὸν στίχους ἢ καὶ πλειοτέρους, ἀφοῦ τοὺς ἀνεγίνωσκε μίαν μόνην φοράν· ὁ Σένεκας δὲ λέγει, ὅτι ἠμπόρει νὰ ἐπαναλάβῃ δισχιλίας λέξεις, ἀφοῦ τὰς ἤκουεν ἅπαξ, ἂν καὶ δὲν εἶχαν ἐξάρτησιν τινὰ ἢ συνέχειαν μεταξύ των. Ὁ πολυμαθὴς Φλωρεντῖνος, Μαγλιαβέκης, εἶχε μνήμην τόσον ἰσχυρὰν, ὥστε ἠδύνατο ὄχι μόνον τὸ νόημα, ἀλλὰ καὶ τὰς λέξεις αὐτὰς τῶν ἀναγνωσθέντων, νὰ ἐνθυμῆται. Κύριός τις, διὰ νὰ δοκιμάσῃ τὴν παράδοξον αὐτοῦ μνήμην, τὸν ἐδάνεισε χειρόγραφόν τι· μετὰ καιρὸν τινὰ, ἀφοῦ τὸ ἀνέγνωσε καὶ τὸ ἐπέστρεψεν ὁ Μαγλιαβέκης, ὑπῆγε πρὸς αὐτὸν ὁ φίλος, προσποιούμενος ὅτι ἔχασε τὸ χειρόγραφον, καὶ παρακαλῶν αὐτὸν νὰ ἀνακαλέσῃ εἰς τὴν μνήμην ὅσον ἠδύνατο· ὁ Μαγλιαβέκης ἔγραψε τὸ ὅλον, χωρὶς νὰ λανθασθῇ οὔτε εἰς μίαν λέξιν.

ΕΞΕΤΑΣΕ τὴν ἱστορίαν· αἱ θρησκευτικαὶ δόξαι τῶν ἐθνῶν ἠκολούθησαν πάντοτε τὴν αὔξησιν ἢ τὴν ἐλάττωσιν τῆς λογικῆς των παιδείας. Ὅπου βλέπεις βάρβαρον ἔθνος, συμπέρανε ὅτι δὲν ἔχει θρησκείαν ἀληθῆ, ἢ τὴν ἐμόλυνε μὲ μύθους· ὅπου βλέπεις θρησκείαν μολυσμένην, συμπέρανε, ὅτι καὶ ἡ βαρβαρότης τῶν πιστευόντων εἶναι ἀνάλογος τοῦ μολυσμοῦ· ὀλίγη, ἂν ὁ μολυσμὸς περιορίζεται εἰς ὀλίγα τινὰ, πολλὴ, ἂν ἐκεῖνος ἀμαυρώσῃ τὴν θρησκείαν ὁλότελα.—ΚΟΡΑΗΣ.

Ο ΚΟΣΜΟΣ οὗτος εἶναι θέατρον, εἰς τὸ ὁποῖον βλέπομεν τὴν θείαν δόξαν· εἶναι βιβλίον, τὸ ὁποῖον φανερόνει τὸν ἴδιον συγγραφέα· εἶναι ἔσοπτρον τῆς θείας σοφίας. Τοῦτο βεβαιοῖ καὶ ὁ Ἀπόστολος, λέγων, 'Τὰ γὰρ ἀόρατα αὐτοῦ ἀπὸ κτίσεως κόσμου τοῖς ποιήμασι νοούμενα καθορᾶται, ἤτε ἀΐδιος αὐτῆ δύναμις καὶ θειότης.' ΜΗΤΡΟΠ. ΠΛΑΤΩΝ.

ΣΧΟΛΕΙΑ ΕΙΣ ΤΗΝ ΜΑΣΣΑΚΟΥΣΕΤΤΗΝ.—Εἰς τὰ δημόσια προκαταρκτικὰ σχολεῖα 289 πόλεων καὶ κωμοπόλεων μιᾶς τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς, λεγομένης Μασσακουσέττης (Massachusetts) εὑρίσκοντο, κατὰ τὸ 1836 ἔτος, 75.552 ἄῤῥενες, καὶ 70,987 κοράσια, μεταξὺ 4 καὶ 16 χρόνων ἡλικίας. Ἐδιδάσκοντο δὲ ἀπὸ 2,154 διδασκάλους, καὶ 2,816 διδασκαλίσσας. Εἰς τὰ δημόσια καὶ μερικὰ σχολεῖα τοῦ δευτέρου βαθμοῦ περιελαμβάνοντο 28,752 μαθηταί. Τὰ δὲ χρήματα, ὅσα συνεισέφεραν οἱ κάτοικοι τῶν 289 κωμοπόλεων καὶ πόλεων πρὸς διατήρησιν τῶν προκαταρκτικῶν σχολείων, καὶ ὅσα ἐπληρώθησαν ὡς μηνιαῖα εἰς τὰ σχολεῖα τοῦ δευτέρου βαθμοῦ, ἐσυμποσοῦντο εἰς $766,230.—'Ὁ πλοῦτος τῆς ἐπικρατείας ταύτης,' λέγει ὁ Κυβερνήτης τῆς Μασσακουσέττης εἰς ὁμιλίαν του τινὰ, 'συνίσταται εἰς τὸ πνεῦμα τῶν τέκνων της. Τὰ καλὰ σχολεῖα εἶναι θησαυρὸς χιλιάκις τιμιώτερος παρ' ὅλον τὸν ἄργυρον καὶ χρυσὸν τοῦ Μεξικοῦ καὶ τῆς Περοῦ.'